

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 56. évf. 202. szám
1940. szeptember 7., szombat

Felülszerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

I. MIHAI ROMÁNIA ÚJ KIRÁLYA II. Carol király lemondott

Az ország népéhez intézett kiáltványában jelentette be lemondását a volt uralkodó, I. Mihai király letette az esküt — Antonescu tábornok-miniszterelnök az új király iránti szeretetre hívta fel az ország népét — Hűséget esküdött a hadsereg az Uralkodónak

Távíratilag hazahívta Antonescu miniszterelnök Elena királynét

Bucuresti. Hivatalosan jelentik: 1940. szeptember hatodikán reggel nyolc órakor Őfelsége II. Carol király lemondott Románia trónjáról. A lemondás következtében Őfelsége Mihai Alba-Iulia nagyvajdája a trónöröklés rendjében trónra lépett.

Őfelsége I. Mihai király reggel kilenc óra harminc perckor a királyi palotában letette az esküt. I. Mihai király a következő esküszöveget mondotta el:

„Hűséget esküszöm a Román nemzetnek esküszöm, hogy szentséggel megtartom az állam törvényeit és esküszöm, hogy megőrzöm és megvédem a Román nemzet létét és a Román állam területi épségét. Isten engem úgy segítjen!”

Az eskütételnél Ion Antonescu tábornok, az állam feje, Románia miniszterelnöke, Őszentsége Nicodim, Románia patriarchája és D. G. Lupu, a Semmitűszék főelnöke voltak jelen.

Őfelsége ünnepélyes eskütétele után Ion Antonescu tábornok az állam feje, Románia miniszterelnöke a következő szavakkal esküdött fel az új Uralkodónak:

„Hűséget esküszöm I. Mihai királynak, a román államnak és a román nemzetnek Isten engem úgy segítjen!”

Az eskütétel után Ion Antonescu tábornok a következő szavakat intézte a királyhoz:

— Sire! Az Ur Isten segítségével legyen a Haza, Felséged és az én személyem felett.

Az ünnepségeken jelen voltak: Manolescu Mihail külügyminiszter, David Popescu tábornok helyügyminiszter, dr. I. V. Gruiu igazságügyminiszter, Nichifor Crainic nemzeti propagandaügyi miniszter, Vasile Stoica propagandaügyi alminiszter és Ioanitiu Gh. tábornok a nagyvezérkar főnöke.

Őfelsége II. Carol király kiáltványa

„Drága országunk felett súlyos zavarokkal és borzalmakkal telt idők vonultak el. Tíz év óta, amióta nagy felelősséggel járó helyet elfoglaltam, hogy hazám kormányzója legyek szüntelen pihenés és nyugalom nélkül, teljes szeretettel igyekeztem megtenni Románia javára mindazt, amit lelkiismeretem parancsolt. Ma, amikor a mostoha sors fájdalomba ejti az országot és az nagy veszedelmek előtt áll ezeket a veszedelmeket el akarom hártani azzal a szeretettel, amelyet azon föld iránt érzek ahol születtem és nevelkedtem. Ezért az uralkodás súlyos terhét flannak engedem át, akit tudom, hogy régen szerettek.

Amidőn a járulékosok miatt ez az áldozatot hozom, azzal az iméssel, hogy az minél hasznosabb legyen. Népemre hagyom drága államot és minden románt arra kérek, hogy vegyék körül a legteljesebb hűséggel és szeretettel, hogy abban azt a rámaszt találhassanak amelyre annyi szüksége van abban a súlyos felelősségben, amely a mai naptól kezdve fiatal vállakra nehezedik. Atyám Istene őrizze meg országomat és adjon neki minél boldogabb jövőt.

Éljen Románia!

Bucuresti, 1940 szeptember 6-án.

CAROL

Ion Antonescu tábornok-miniszterelnök kiáltványa

Bucurestiből jelentik: Ion Antonescu tábornok, miniszterelnök a következő felhívást bocsátotta ki:

Román testvérek! Fájdalmas szívvel intézek hozzátok felhívást: Felejtsetek mindent el, tö-

mörültek fiatal és szeretett királyunk köré, tarjátok rendet és lássatok munkához.

Éljen Románia!

ION ANTONESCU
tábornok.

A miniszterelnök napiparancsa a hadsereghez az eskütételről

Bucuresti, Ion Antonescu tábornok, az állam

feje, Románia miniszterelnöke a következő felhívást intézte a hadsereghez:

„Tisztek, altisztek, káplárok és katonák!

Őfelsége II. Carol király ma, 1940 szeptem-

ber 6-án lemondott. Őfelsége Mihai Alba-Iulia nagyvajdája lépett a román királyok trónjára.

Ezekben a súlyos, fájdalmas és szenvedésekkel teli időben a lelkek teljes egységben nyugodnak meg és bizakodással telve tekintenek az új uralkodás elé.

Hadseregiünk is felesküszik hűséggel és odaadással Őfelségének, I. Mihainak, az összes románok királyának.

Őseink Istene és vitéz királyaink emléke támogassa új Uralkodónkat, hogy országlása során kiváló tettekkel, győzelemmel, dicsőséggel álljon népünk élén és mindig alattvalóinak szeretetteljes odaadása öveze.

Bajtársak!

Mind a hadsereg volt az első aki törvényes eskütételével nyilvánította hódolatteljes odaadását a Trónnak. Ennek következtében csapategységeink még ma, legkésőbbben 18 óráig — bármilyen helyzetben is lennének a csapatok — új Királyunknak leteszik esküjüket.

Elrendelem, hogy ennek végrehajtásáról nyomban jelentést tegyenek az illetékes parancsnokok a hadügyminiszternek.

Éljen I. Mihai király Őfelsége!

Éljen a hadsereg!

ION ANTONESCU tábornok
miniszterelnök, a román
állam feje.

Megszüntették a királyi tanácsosi méltóságokat

Bucuresti, Ion Antonescu tábornok, az állam feje 1940 szeptember hatodikán kelt rendeletével a királyi tanácsosok intézményét megszüntette.

Antonescu miniszterelnök távirata Elena királynéhoz:

„Egyetlen pillanatot sem késve — jöjjön az országba“

Bucuresti. Ion Antonescu tábornok, az állam feje, és Románia miniszterelnöke a következő táviratot küldötte Őfelsége Elena királynőnek:

Őfelsége Elena királynőnek

Dresden, Németország
Weisser Hirsch szálló

„Ebben az ünneplés és történelmi órában, amikor a román nép egyöntetű és tuláradó lelkesedéssel köszönti új királyát, Felsőged fiát, Ion Antonescu tábornok alázattal kéri Felsőgedet, hogy egyetlen pillanatot sem késve szálljon az első vonatra és azzal nyomban jöjjön az országba. Jöjjön Felsőged hozzánk, hogy az uralkodásra elhivatott hatalmunknak a hazá és a nemzet legmagasabb méltóságát kifejtendő tevékenységében segítségére legyen.“

Fogadja Felsőged minden nagy és hosszú szenvedése után — melyek most véget értek — a hazá, a nép és a nemzet Felsőgedet váró köszöntését.

JON ANTONESCU.

Rokonszenvtüntetések Őfelsége I. Mihai király és az új rendszer mellett

Bucurestiből jelentik: Bucurestiben mindenütt tüntető összejöveteleken impozáns módon ünneplik az új királyt. A tömeg „Éljen Mihai király! Éljen Románia!“ kiáltásokkal vonult fel az uccákon.

Bucurestiből jelentik: Csütörtökön este vasgárdisták rokonszenvtüntetést rendeztek Ion Antonescu tábornok, miniszterelnök mellett, abból az alkalomból, hogy az államhatalmat átvette. A tüntetők este fél 10 óra tájban a Nemzeti Színház előtt gyülekeztek, néhány perccel később csendőrszázad érkezett a helyszínre és feltűzött szuronnyokkal akarta a tömeget szétszórni. A vasgárdisták felszólítására azonban a csendőrök parancsnoka, egy alezredes parancsot adott, hogy a szuronnyokat vegyék le a fegyverekről, majd pedig a karbantalmi részeg visszavonult. Ugyanakkor azonban a Regala-ucca felől egy rendőri páncélos viztartály gépkocsi tüntetők felé és vizsugárral igyekezett a tüntetőket szétszavarni. A tömeg közül néhányan a rendőri gépkocsira ugrottak, azzal a szándékkal, hogy a vizet elállítsák. A gépkocsi vezetője ezt látva, teljes sebességre kapcsolta a motort és a rendőrfektura irányába elrobogott. A tüntetők a menekülő rendőri gépkocsi után vetették magukat, hogy az arra felszállt vasgárdisták leszállását elősegítsék. Ezután valamennyien felszokoztak és nemzeti, valamint vasgárdistadalokat énekelve végigvonultak az Elisabeta-úton, a Victoriei-úton, a Regala-uccán, az Academiei-uccán, majd ismét a Mihai Viteazul szobra elé vonultak, ahol több beszéd hangzott el. A tüntetés éjjel fél 12 órakor ért véget, amikor a vasgárdisták rendben szétszórtak, (Universul.)

A Timpul című lap hangsúlyozza, hogy a csütörtök esti tüntetéseket a vasgárdisták az új rendszer bevezetése alkalmából rendezték és ugyanakkor Antonescu Ion tábornok mellett tüntettek. A tüntetők között Horia Sima tanár is jelen volt. (Rador.)

Le'kesedés Bucurestiben

Bucuresti. Bucuresti uccái és teraj hangosak a nép lelkesedésétől. A nemzet lelke és egész akaratmegnyilvánulása az uccákon mutatja meg teljes valójában azt a hódolatot és azt a reménységet, melyet új uralkodónk, I. Mihai király Őfelsége iránt érez, aki a sorscsapások sújtotta ország számára biztosítja a nyugalom, rendet és a jobb jövő felé tartó egészséges fejlődést.

Bucuresti. A Román Akadémia és a kultuskormány a rendkívüli eseményekre való tekintettel a V. Alexandri emlékünneplést, melynek szeptember 8-án kellett volna lefolynia, bizonytalan időre elhalasztották.

Bucuresti. Egész délelőtt nagy legionarius tüntetések voltak. A városban hatalmas csoportokba verődtek az emberek és hangosan adták kifejezést örömlüknek a legionarius mozgalom győzelme felett, valamint azért, hogy Őfelsége I. Mihai király trónralépett. Az összes középületekre és a magánépületek legfőbbjére kitűzték a nemzetiszíni lobogót.

legionarus felvonulók, akiknek legtöbbje földinget viselt, papok vezetésével a királyi palota elé meneteltek, ahol hatalmas rokonszenvtüntetést rendeztek I. Mihai király mellett. Az uralkodó megjelent az erkélyen és a tömeg hosszasan lelkesen ünnepelte. Ezután a legio

Az országba érkezett Elena anyakirályné

Bucuresti. Hivatalosan jelentik. Ma délután az ország területére érkezett különvonatán Elena anyakirályné.

Az 1927-es esztendő eseménye

Amikor 1927. július 20-án néhai I. Ferdinand király örök álmra hunyta le szemét, az akkor kiskorú I. Mihai, az elhunyt uralkodó unokája lépett trónra, akinek trónralépését július 21-én jelentette be a törvényhozótestület együttes ülésén Nicolaescu szenátusi elnök, aki egyben azt is közölte, hogy az alkotmánytörvény értelmében Őfelsége I. Mihai kiskorúságának tartama alatt régensstanács gyakorolja a felségjogokat. A régensstanács tagjai a következők voltak: Nicolae királyi herceg, Buzdugan semmitőszék elnök és Miron Cristea pátriárka. A nemzetgyűlésen megjelent a kiskorú király is édesanyja, Elena hercegnő kíséretében. A nemzetgyűlés tagjai hosszasan ünneplésben részesítették az ifjú uralkodót, aki fehér ruhába öltözve a mély gyászba öltözött Elena hercegnővel szemben foglalt helyet.

Az eskütétel után Nicolaescu elnök így kiáltott fel:

„Szenátor urak, képviselő urak! Éljen

Őfelsége I. Mihai, Románia király!“

A nagy ülésterem minden oldaláról hatalmas taps fogadta az elnöki enunciaciót. Az ünneplés elültével Pymen metropolita átadta a keresztet Mihai királynak, aki azt megcsókolta, majd a metropolita megáldotta az uralkodót. Ezután Elena hercegnő kezénél fogva az emelvényhez vezette a királyt, aki meghatott hangon üdvözölte a jelenlevőket, mire ismét felhangzott a hosszantartó éljenzés és ezzel véget is ért a nemzetgyűlés ülése.

Mihai király és a kiskorú uralkodó mellett hatalmat gyakorló kormányzótanács 1930 június 8-ig intézte az ország ügyeinek legfőbb irányítását, majd ekkor a régensstanács működése megszűnt és Mihai király nevelésének irányítását édesanyja, az ekkor trónralépő II. Carol király vette át. Az uralkodó később Alba Iulia nagyvadásza címet vette fel és az évek múltával mind közvetlenebb kapcsolatba került azzal az elhivatottsággal, amely őt az ország trónjára helyezte.

Hódoló táviratot intézett

Vlad tábornok, Arad polgármestere I. Mihai királyhoz és Antonescu miniszterelnökhöz

Vlad Alexandru tábornok, Aradváros polgármestere a következő hódoló táviratot intézte Őfelsége I. Mihai királyhoz:

I. Mihai, Románia király

Bucuresti.

Sire! Felsőged trónralépésének híre szívünkben — amelyet a nemzeti fájdalom reménytelenségére töltött be — azt a mágikus vilámló fényt hozta, mely a letörttség sötétségében a megváltás világos láthatárát nyitja meg. Arad lakossága, amely hozzácsokott a nagy történelmi napok eseményeihez és amely mindenkor kész a Haza és a Trón érdekében a legnagyobb áldozatra, egyetlen haraként és egyetlen szívvel kiáltja: Hurrá! Büszkén emelkedik ma fel az összes román reménységek lobogója.

Felsőged alázatos és szolgálókaté, katonája:

Vlad Alexandru tábornok,
Aradváros polgármestere.

Ion Antonescu tábornok, a román állam feje és miniszterelnök Excellenciájának

Bucuresti.

Aradváros polgármestere és lakossága, ama történelmi pillanat jelentőségének tudatában, amikor Excellenciára az a büszke feladat hárul, hogy az Ország és a Nemzet megmentője legyen, reményteljes tekintetét Excellenciád felé

fordítja, aki letéteményese az ősi román erényeknek, amelyek egyedül alkalmasak arra, hogy legyőzzék azokat a súlyos idők, amelyek a Nemzet ma áthalad. Arra kérjük Excellenciádat, hogy fogadja el csatlakozásunkat a Haza megváltása nagy művéhez.

Aradváros polgármestere:

Vlad Alexandru tábornok.

Hűségeskü Aradon

Mihai király trónralépése alkalmából Aradváros kereskedői a feldiszített kirakatokban elhelyezték az új uralkodó arcképét, az üzleteket és a házakat fellobogózták.

Péntek délután egyébként a hadsereg, a csendőrség, valamint a rendőrség személyzete a várbán letette az esküt Mihai királyra. Az eskütételnél jelen volt Magier Andrei dr. görög keleti püspök, a többi egyházak képviselői, valamint a katonai és polgári hatóságok vezetői, Magier Andrei dr. beszédet mondott, amelyben az eseményeket ismertette.

Pénteken délután 6 órakor Iuliu Ionescu dr., Aradmegye prefektusa letette a hűségeskü I. Mihai király Őfelségére Ludosan Nico-

lae törvényszéki főelnök kezéhez, dr. Magier Andrei püspök jelenlétében.

Az összes többi hatósági vezetők és köztisztviselők a szombati nap folyamán teszik le a hűségüket Ionescu Iuliu dr. megyei prefektus kezéhez. Az ünnepi eskütétel a megyei prefektúra tanácstermében folyik majd le.

Bucuresti. Stan Ghitescu munkaügyi miniszter előtt pénteken este 18 órakor a minisztérium összes tisztviselői és alkalmazottai letették a hűségüket I. Mihai királynak.

Temesvárról jelentik: A királyi helytartóság

„A szenvedéseket nem szabad szenvedésekké tetézni“

Bucuresti. Ion Antonescu tábornok, az állam feje, Románia miniszterelnöke a következő felhívást intézte az ország népéhez:

„Románok!

Ha rendet teremtettünk a magasban és fenn, hasonlóképpen rendet kell teremtenünk lejjebb is...

Arra a súlyos csapásra, amely az országot és a nemzetet érte, csak egyetlen feleletet adhat a nemzet és ennek a feleletnek neve: a rend. Elcsüggedésnek és zavarnak többé helye nem lehet. Az ifjuságunk vérzett eleget, és magam is elég szenvedést éltem át.

Am a kiontott vérről nem lehet vérontással felelni, a szenvedéseket nem szabad szenvedésekké tetézni.

Az országnak ebben a súlyos óráiban nem történhet semmiféle erőszakoskodás. Ennek és ilyen tetteknek véget kell vetni. Artatlan-

Antonescu miniszterelnök pályafutása

Ion Antonescu miniszterelnök személyéről a Timpul a következőket írja:

„Ion Antonescu tábornokkal az egyik leghíresebb katonai karriert befutott személyiség került a felelősségteljes miniszterelnöki tisztviségre. Ion Antonescu 1882. június 2-án született és kiváló katonacsalád leszármazottja. Hadnaggyá 1904. július 1-én avatták. A világháborúban Ion Antonescu kiváló taktikai tudása érvényesült a leglényegesebb hadműveleteknél. Ragyogó katonai pályafutásának fontos állomásai még a nagyvezérkar főnöki tisztviségének az ő személyével való betöltése, később pedig hadügyminiszterré neveztek ki, most pedig a román állam felelős vezetője lett.

Kiváló képességeiről az 1907. évi parasztfelkelés idején tett tanúbizonyságot. Néhány évvel később Prezan marsall hadseregében működött. A világháborúban a harmadik hadműveleti hadsereg parancsnoka volt és ebben a minőségében 1916-tól 1920-ig bizonyította be, hogy kitűnő stratégia és szervezőerő.

Később, négy éven át a román nagyvezérkar főnöke volt, katonai jellegű munkákat írt, több ízben képviselte az ország érdekeit katonai bizottságokban és több fontos európai államban működött mint katonai attasé.

A Goga-kormányban 1937. decemberében a nemzetvédelmi tárcát töltötte be és ebben a minőségében a rend és fegyverem érdekében értékes munkát fejtett ki.

Eugen Titeanu lapja, a Seara, Antonescu miniszterelnök személyiségéről „A megmentő” címmel a következő cikket közli:

„Ion Antonescu tábornok, miniszterelnök ragyogó katonai karriert futott be, amelyet a hadsereg iránti törhetetlen szeretet és példaadó munka jellemezett.”

A cikk ezután a miniszterelnök katonai pályafutását ismerteti, majd pedig így folytatja:

Antonescu Ion tábornok tapintattal és határozott fellépéssel töltött be fontos állásokat külföldön és így többek között, mint londoni katonai attasé is működött. A világháborúban tanúsított hősiességéért a Mihai Viteazul rend két lovagi keresztjével tüntették ki.

Amikor 1937-ben a Goga-kormány nemzetvédelmi miniszterévé nevezték ki, a következőket mondotta:

tisztviselő; délután hat órakor Marta Alexandru dr. királyi helytartó és Ciupe Gheorghe dr. vezérkari vezetésével megjelentek a díszteremben, ahol Tiucra Patrichie dr. főesperes működött közre az eskütételnél. Az esküben a tisztviselők hűséget fogadtak Mihai királynak. Eskütétel után Tiucra dr. főesperes néhány szóban Isten áldását kérte a királynak és az országra. Ciupe dr. vezérkari biztosította a helytartót, hogy a tisztviselők hűséggel eltelten dolgoznak és kérte, hogy ezt a trón tudomására hozza. Marta Alexandru dr. megköszönte a király iránt kifejezett hűséget és megígérte, hogy azt legfelsőbb helyen tudomásul hozza. Szavait Mihai király életteljesen fejezte be.

katonákat, rendőröket és más hatósági közegeket nem bántalmazhat senki, mert ezek kötelességüket teljesítik és aki ilyesmit elkövet, az büntetést követ el és azokat én azonnal és a legsúlyosabban megbüntetem. A rendnek nyomban vissza kell térnie és nem engedhetjük meg, hogy belső ellenségeink nemzeti sorscsapásainkat a maguk önző és alantas céljaira kihasználhassák. A rend ellenségeivel szemben a hazaszerető és engedelmeskedni kívánó ifjuságnak: hazánk reménységének és a jövő zálogának a legfontosabb és legmagasabbrendű törvényparancsot kell szeme előtt tartani. Ez az első és legmagasabbrendű törvény: a fegyverem.

Román ifjuság, tanuljátok meg azt a súlyos leckét, melyet a sorstól kaptunk, melyet a végzet adott és elmékedjétek felette.

ION ANTONESCU, tábornok,
az állam feje, Románia miniszterelnöke

„Az az egyenes vonal, amelyet pályafutásom kezdete óta követtem és amely mellett annyi akadály és szenvedés osztályrészesem voltam, nem vitt és nem is vihett a szakadékháza. Ez példa és egyben biztatás is. Programot ismeretek. Ez megtalálható életem minden egyes lapján, egész múltamban.

„Ezek a szavak, amelyeket a román állam vezetője annak idején mondott, világosan bizonyítják egyenes jellemét, energiáját, amely nem ismer akadályt óriási munkaerőjét, példás hazaszeretét. Mindezek méltóvá teszik arra, hogy az ország történelmében a megmentő nevet kapja.”

Az új rendszerről a Seara című lapban Stefan Ionescu a következőket írja:

A sajtó feladatáról nyilatkozott Antonescu miniszterelnök

Bucuresti. (Rador.) Antonescu Ion tábornok, miniszterelnök az ország vezére tegnap tájékoztatásul a következőket közölte a sajtó képviselőivel:

— Az új rezsim abban különbözik az előzőtől, hogy a teljes államhatalom a miniszterelnök kezében összpontosul. A miniszterelnök nevezi ki és mozdítja el az összes politikai és katonai méltóságokat és saját belátása szerint teszi meg az ország érdekében szükséges rendszabályokat a felelőtlen egyének teljes kizárásával. Az összes hivatalos erők az ő rendelkezésére állnak az államhatalom és a nemzet megmentése céljából. Ennek következtében a miniszterelnök a sajtóban látja el a cél megvalósításához szükséges legfontosabb eszközt. A sajtó hivatása eleve kizár minden véleménykülönbséget az országok és a kormány között.

Külpolitikai téren a hírlapoknak a következő irányvonalokra kell szigorúan ügyelniük: Románia sajtó-jószántától csatlakozott Németország és Olaszország politikai érdekköréhez. Ezért megengedhetetlen bármilyen támadás akár az egyikkel, akár a másikkal szemben. Ellenkezőleg, minden alkalmat meg kell ragadnia, hogy Románia és az említett hatalmak közötti jóviszonyt kimélyítse.

A tengelyhatalmak kulturális, társadalmi és politikai életéről közölt cikkek és riportok alkalmasak arra, hogy megismerjük azt a szellemet, amelyet ezekben az államokban bevezettek és amelyből mi is sokat tanulhatunk.

Ami a nyugati hatalmakat illeti, a sajtónak meg kell maradnia a szigorú objektivitás határain belül és nem szabad szem előtt tévesztie azt, hogy a kritika nem elegáns. A bécsi döntéssel kapcsolatban kifejezést adhatunk fájdalomunknak, de azt nem szabad bírálat tárgyává tenni és nem szabad senkit sem okolni azok közül, akik nekünk garanciát nyújtottak

„Igy tehát oda, ahova már oly régen, vagyis két éve el kellett volna érniünk, csak most jutottunk el. Annvi bizonytalanság, annyi csapás után kezdünk beleilleszkedni politikailag a nemzet érzéseink és gondolatainak vonalába, vagyis a sorsnak abba a vonalába, amelyet eltöröltek, vagy megszakítottak azzal a céllal, hogy meghamisítsák a politikai életet. A helyzet azonban, amelyben az ország jelenleg él, teljesen más. Az ország testét északon, délen, keleten és nyugaton megcsontították, az állam és a nemzet létének szempontjából döntő keresztvonal állunk. Valljuk be férfiasan: a szakadék szélén állunk és pillanatig azt hittük, hogy megszűnt az az erő, amellyel megmenthetjük magunkat. De bölcsességünk megtalálta a megoldást. Az egyetlen és a megmentőt.”

„Ion Antonescu tábornokot teljes hatalommal ruházták fel. A királyi előjogokat új alapokra helyezték. Uiből megtaláljuk magunkat és erőt érzünk arra, hogy a holnap eléntorvnyosuló akadályokat legyőzzük.”

„Az igazi népek a vereségekből csikariák ki nagy sorsalakulásukat. — mondja Ion Antonescu tábornok az országhoz intézett felhívásában. — És ez így is van. Minél közelebb érezzük a veszedelmet és minél mélyebb a szakadék, erőnk annál nagyobb lesz és hitünk annál erősebb. Ion Antonescu tábornok, akinek személyében a katona a politikussal egyesül, hosszú és dicsőséges pályafutása során az országnak csak győzelmeit hozott, magának pedig keserűséget.”

„Eltávolították a hadsereg vezetésétől, annak ellenére, hogy a parancsnokok őt főnöknek tekintették. Kiátkozták, mert őszintén kijelentette azt a meggyőződését, hogy az állam összeomlik, ha nem fogadja el a román valóságok politikáját. Az országhoz intézett felhívásában bejelenti, hogy nem új kormány következnek, hanem új rendszer, amely az integrális nacionalizmuson épül fel, az ifjuság munkáján alapszik, az ifjuság, melynek teljesítenie kell kötelességét, mert ez a nemzet tiszta reménye. Valóban a politikai probléma megoldása nem is lehetett más, csak az ifjuság bekapcsolásával állítható helyre az állam tekintelve. Ion Antonescu jelenléte egy olyan kormányhoz az élén, amely új rendszert teremt meg és amely ténylegesen igazságot akar szolgáltatni, becsületet és munkát akar meghonosítani, biztosíték a nemzet számára arra vonatkozóan, hogy érdemes ember vezet az áldozatkészség és a hősiesség szellemében. Kezd világosodni.”

Magyarországgal, Bulgáriával és Oroszországgal szemben sem szabad támadó hangot használni, a választásoknak mindig mérsékeltnek és civilizált hangnak kell lennie igazságunk hangoztatása mellett.

A sajtónak követni kell a kormány utasításait és tolmácsolnia kell programját és kiáltványait, azonkívül ismertetni kell a kormány munkáját és annak eredményeit.

Nem engedhető meg a sajtóban személyek támadása sem. A kormánnyal való együttműködésben a sajtó élvezi a kritika jogát, ennek a kritikának azonban konstruktívna kell lennie. Nem szabad az állam alapvető intézményeit, így elsősorban a királyság intézményeit támadni, amely utóbbi az új rendszerben ismét átvetette részre nem halló és semleges szerepét. A szerencsétlenség okait, amely az országot érte, ne a határokon túl, hanem az ország belsejében keressük, de a kritika addig ne terelődjék személyes tésre, amíg maga a kormány meg nem állapította a felelősség kérdését.

Az ország igazságszolgáltatása szabadon és törvényesen torol meg minden törvényteleniséget és tévedést. A mai idők nem alkalmasak arra, hogy a zsidókérdésben agitációt folytassunk, az állam vezetőjének most a legfőbb gondja, hogy a sajtó idejében megkapja utasításait a bel- és külpolitikai problémákkal kapcsolatban, hogy módszeresen készítsen elő a közönséget és megteremtse vele a családi kapcsolatot.

A sajtó feladata a közérkezős megújítás, a nemzeti élet megjavítása, a szociális problémák megoldása valamennyiünk érdekében és végül a jövő román szolidaritásának megteremtése

Lemondott Bucuresti főpolgármestere

Bucuresti. Hivatalosan jelentik: Dombrowski tábornok Bucuresti főpolgármestere lemondott állásáról. Tisztét a bucurestii városi szekciók legidősebb polgármestere látja el ideiglenesen az új főpolgármester kinevezéséig.

Bucuresti. Hivatalosan jelentik: Gh. Argeanu tábornokot Bucuresti hadtestparancsnokát felmentették állásától és helyébe Co-roana tábornokot nevezték ki.

A miniszterium a hadsereg titkos szolgálatának két vezetőjét elmozdította

Bucurestiből jelentik: A nemzetvédelmi miniszterium közli: A miniszterelnök parancsa Morozov tábornokot a hadsereg titkos szolgálatának főnökét és Stefanescu Nicolae-t, a hadsereg titkos szolgálatának igazgatóját szeptember 5-iki hatállyal állásukból elmozdította. (Rador.)

Fejlesztették állásától több magasrangú állami tisztviselőt

Bucuresti A pénzügyminiszterium Sturdza Eugen vezérfelügyelő jelentése alapján I. Cherchez-t, a letéti pénztár igazgatóját és Mihail Bomba, legfőbb számvizsgáló tanácsost a letéti pénztárhoz delegált tanácsost állásából fejlesztette és ellenük szabálytalanságok miatt feljelentést tett az Mlavi törvényszékben. Ion Cherchez-t ezenkívül sikasztással és közokirathamisítással is vádolják. A két feljelentett minden ingó és ingatlan vagyonára 4 millió 732 ezer lejnyi összegben büntető zárlatot rendeltek el. (Rador.)

Aláírás előtt áll a román-bolgár egyezmény

Craiova. Tegnap délután folytatták a román-bolgár tárgyalásokat. A technikai, valamint a jakságcsere előkészítő bizottságok külön-külön folytatták tanácskozásait. Crețianu és Pomenoff miniszterek hosszabb megbeszélést folytattak. A tárgyaló felek között uralkodó szívélyes hangulatból arra lehet következtetni, hogy teljesen biztos a békés meg egyezés. Ugy hiszik, hogy a bizottságok még bizonyos javaslatokat várnak kormányaktól és azután nyomban aláírják az egyezményt.

A német kisebbség jogai

Bucuresti. A Radiopress berlini jelentése alapján a Curentul a következőket írja:

A mintegy 650 ezer lélekre becsült romániai német kisebbség számára megállapítandó kisebbségi szabályzat egészen más, mint az, amelyet a bucurestii kormány adott a múlt évben a német kisebbségnek. Ezáltal nincs több szó egyoldalú alkotmányjogi ténykedésről a németek részére adandó kiváltságok tekintetében, hanem kétoldali meg egyezésről, amelynek végrehajtása felett Németországnak ellenőrzési joga van. Németeknek fogják tekinteni azokat, akik németfajának vallják magukat és kiket a romániai Német Népközösség elfogad. A németeknek aránylagos részt biztosítanak a helyi közigazgatásban.

A román-magyar vegyes bizottság határozatai

Bucurestiből jelentik: A román-magyar vegyes bizottság ülést tartott. A magyar bizottság tagjait — akiket vezér Náday István altábornagy, a turnu-severini magyar delegáció egyik tagja vezetett, — Dragalina tábornok fogadta. A román küldöttség tagjaként szerepelt még Steplea tábornok is.

A tanácskozások eredményeként a két bizottság tagjai megállapodtak a kiürítés és bevonulás katonai műszaki kérdéseiben. Ugyancsak megállapodtak a vagyonbiztosítási, illetve biztonsági kérdésekben és ezenkívül abban, hogy azonnal elhagyják a román hadsereg kötelékéből az átadott területen illetőséggel bíró magyar katonákat.

A második zóna kiürítéséről szóló hivatalos jelentés

Bucurestiből jelentik: Szeptember 6-án a program szerint megállapított második zónát ürítették ki csapataink, melyek a Sileag, Soldobageaul de Barcan, Dobra, Baia Mare, Jargul Lapusului, Sel-

caug és Borsa-vonalon állanak. A kiürítések teljes rendben és minden incidens nélkül mentek végbe. Az anyagok kiürítése ugyancsak programszerűen történik.

Az „Universul” írja:

„Nem költözködnek át a Magyarországhoz került erdélyi románok . . .”

Bucuresti. Az „Universul” hasábjain „Erdély és az erdélyiek” címen érdekes cikk jelent meg. A cikk írója hangsúlyozza, hogy az erdélyi románok, akiket a bécsi döntés Magyarországhoz csatolt, mind helyben maradnak, mert nem hajlandók elhagyni házaikat, birto-

kalkat. A lap értesülése szerint számos erdélyi román vezetőember, aki időközben az királyságban telepedett le, most visszatér Erdélybe, mert nem akarják magára hagyni a kisebbségi sorsba került vérrokonait.

Megvalósult a rádióhullámokkal irányított pilótanélküli repülés problémája

Ezer kilométerről tudják irányítani a repülőgépet — Hatalmas méretű légitorpedókkal kísérleteznek Amerikában

A világsajtó a korszerű háború technikájával foglalkozva, több ízben cikkezett azokról a repülőgépekről, melyeket rádiószugarra irányítanak. Ezeknek a gépeknek teljesítményét, utirányát egy rádióleadó kabintól határozzák meg és ezzel korlátlan lehetősége nyílik meg az eddig is szédületes eredményt elért légi haditechnikának.

Ami néhány évvel ezelőtt még lehetetlennek látszott — ma már valóság.

Az Egyesült Államok katonai mérnökei elkészítették azt a hadirepülőgépet, amely szenélvétel nélkül végzi el feladatát, támadja meg a kiszemelt célpontot és dobja le halálfűző bombáit.

A repülőgép, amit a földről irányítanak, rettenetes fegyver és felhasználása régen foglalkoztatta a német mérnökök száját.

Az Egyesült Államok, valamint Olaszország mérnökei hasonlóképpen elt nappalá téve munkálkodtak a siker érdekében. A pilóta nélküli repülőgép ötletének születése még a világháború idejére nyúlik vissza. Illetve még régebbre, hiszen 1913-ban Ermanno Finamore olasz mérnök elkészítette az első távolról irányítható repülőgép vezérléses tervét. Finamore gépén mechanikus diszpozitív volt, melyet messziről irányíthattak elektromos sugarak révén, azonban csekély magasságra és még csekélyebb távolságra bírt hatóerővel, tehát gyakorlatilag értéke nem volt.

Flamme után, 1917-ben az amerikai Culver kapitány a francia Capart kapitánnyal együtt elkészítette a fenti terv első praktikus megoldását. Természetesen a rádióval irányított személyzet nélküli repülőgép még mindig nem volt tökéletes, de elégséges volt ahhoz, hogy az álomnak látszó terv a valóság birodalmába kerüljön át.

A rádió által irányított gépek megszerkesztéséhez mindig sok esztendő fáradságos munkájába került.

Elsősorban megállapították, hogy mitől függ egy repülőgép sorsa, amit vezető nélkül a sorsára hagynak: 1. Meg kell valósítani az irányított gépezetet, 2. Meg kell találni annak lehetőségét, hogy a gépet nagy magasságban és nagy távolságban is egy lehessen vezetni, mintha emberi kéz irányítaná.

Az első tételhez szükséges a mechanikai rendszernek oly módon való rendezelése, hogy bármilyen legkörülményes helyzetben alkalmazkodjék, mintha csak pilóta erős keze szabadna kormányára.

A második tétel megvalósítása érdekében olyan szerkezeteket kell gyártani, amelyek rádió irányítás mellett szabályozzák a sebességet a fel és le való pontos manővert.

Ezen a téren valóban hámulatraméltó előrelépés történt el. A jelenlegi háború kitörése előtt a nagy repülőgépek alkalmával a fenti készülékekkel teljesen vagy részben felszerelt repülőgépek pilótái kísérleteket végeztek az új találmány tökéletesítése érdekében. A Siemens német műszaki üzemből olyan rádióhullámú készüléket állítottak elő, amelyről a szakértők a legnagyobb elismerés hangján emlékeztek meg. Ugyanabban az időben, 1933-ban az Egyesült Államokban és Olaszországban is készítettek hasonló készülékeket, amelyek segítségével üzembe helyezték a személyzet nélküli gépeket. Emlétesremendő, hogy Franciaország ezen a téren teljesen elmaradt a fenti országok mögött.

A Siemens-művek irányító készülékei általános ismertek lettek, mert azokat felszerelték a Deutsche Luftwaffe utasszállító gépeire is.

A pilótanélküli repülőgépeket természetesen katonai célokra is fel tudják használni. A rádiószugarak által irányított gépekre teljes mennyiségű bombakészlet lehet felszerelni és a gépek távolról, a sugarak által irányítva, az irányító által megjelölt ellenséges állás fölé, vagy egyéb más kijelölt célpontra ledobják bombáit. A pilótanélküli bombavetőt rövidhullámú rá-

dó segítségével száz-kilométerekről pontosan le lehet irányítani. Amerikai szakértők, akik különböző kísérleteket végeztek, azt állítják, hogy ezer kilométeres távolságról irányították a személyzet nélküli bombavetőket, amelyek pontosan elvégezték feladatukat és berepültek a sugarak által jelölt utvonalat. A kísérleti gépeken öt főbb álló szakértő bizottság foglalt helyet, akik csupán azt figyelték, hogy miképpen végzik a motorok és a készülékek feladatukat, anélkül, hogy befolyásolták volna a gép menetirányát.

Angliában még 1936-ban kísérleteztek a pilótanélküli gépekkel. A Havilland-üzemek gyártották ezeket a korszerű repülőgépmadarakat, de az elért eredményeket nem hozták nyilvánosságra, a most sem tudni, hogy azok miként sikerültek.

Amerikából érkező hírek beszámolnak most arról, hogy a pilótanélküli gépek rendszere alapján az Egyesült Államok hatalmas méretű sugarakkal irányított légi-torpedókkal kísérleteznek.

Megszűnt a Temesvár-Arad-nagyvárad gyorsvonat-járat

A temesvári vasútigazgatóság rendelkezése értelmében több bányai motoros vonat járatot kivontak a forgalomból. Ezek között szerepelnek az ajábbi vonatok is: Az 1033. számú motorosvonat, amely Temesvár és Zsombolya között közlekedett, ugyancsak az 1036. számú motorosvonat, amely ugyancsak Temesvár és Zsombolya között közlekedett, valamint az ugyancsak Temesvár és Zsombolya között közlekedő 117. számú motorosvonat. A Temesvár—Lovrin—Zsombolya között közlekedő 1330. számú motorosvonat.

A mai nappal megszűnt a temesvár—nagyvárad gyorsvonat-járat, amely tudvalevőleg Aradon át közlekedett. Ez a járat teljesen megszűnt, tehát a szóban lévő gyorsvonatok Aradig sem közlekednek. Leállították a 309. és 310. számú gyorsvonatokat is, amelyek már ma sem közlekedtek.

Letartóztatási parancs volt francia miniszterek ellen

Genfből jelentik: A lyoni főügyészség letartóztatási indítványa Pierre Cot és Guy Lachambre volt légügyi miniszterek ellen érdekes adatokat tartalmaz. Eszerint Guy Lachambre Daladier kormányának tagja volt egészen a Reynaud-kormány megalakulásáig, míg Pierre Cot a Leon Blum elnökléje alatt állott két napfont kormányban szerepelt. Pierre Cot büne, hogy szabotálta Franciaország megfelelő légügyi védelmének megszervezését, míg Lachambre félrevezette hamis adatokkal a parlamentet. A legfőbb bíróság dönt a letartóztatási indítvány felett, a tulajdonképeni fő vádpontokat egyenlőre titokban tartják.

A két volt francia miniszter elleni vádpontok közé sorakozik az a tettük is, hogy előbb Lisszabombba, majd onnan Amerikába utaztak és ottan rádióon több ellenségeshangu beszédeket mondtak. Petain marsall kormánya ellen.

Nagy repülőtámadás a Szuezi-csatorna környéke ellen

Francia politikusok és újságírók utban Amerika felé — Amerikajobb üzletet csinált, mint Anglia — Ujabb légi támadás Svájcban

Berlinből jelentik: A német főhadiszállás jelentősen megerősítette a német tengeri egységeket az óceáni vizeken 41 ezer tonna ellenséges hajóteret sülvesztettek el. Egy német tengeralattjáró több angol kereskedelmi hajót sülvesztett el, összesen 19 ezer tonna ürtartalommal. Német bombázók folytatták támadásaikat a délangliai repülőterek ellen és támadásaik alkalmával több repülőteret és épületet tönkretettek.

A thameshaveni nagy petrolraktárat felgyújtották a német bombázók. A támadások során több légi harcra került sor, amelyek minden esetben a német gépek győzelmével végződtek.

Az éjszaka folyamán a német légi egységek újabb támadást hajtottak végre a Lincoln-környéki repülőterek, valamint a newcastle, portsmouthi ipartelepek és a liverpooli kikötőberendezések ellen. Valamennyi támadást siker koronázta. A német bombázók egyébként folytatták az angol kikötők előtt az aknaelhelyezéseket is.

Az elmúlt éjszaka folyamán angol bombázók német terület fölé repültek és több helyen bombákat dobtak le, komolyabb kárt azonban nem okoztak. Az egyik bomba egy tanyára esett. A bombák öt személyt, akik a menedékhely felé igyekeztek, megölték, másik kettőt megsebesítettek.

Az angolok tegnapi repülőgépvésztesége 46 gép, amelyek közül kettőt a német léghajók lőttek le. A német gépek hat léggömböt is megsebesítettek.

Eredményes olasz repülőtámadás az angol erődök és benzinkutak ellen

Róma. (Rador.) A Stetani-ügynökség „valahonnan Olaszországból” a következő, 91. sz. közleményt közli, amelyet a nagyvezérkar bocsájtott ki:

„Csütörtökön kettős légitűt végeztek Malta felett. Az első ut alkalmával, reggel, a cél felderítés volt és ez alkalommal a kitűzött feladatot teljes egészében megoldották, mivel a brit vadászgépeket, amelyek cirkáló uton voltak, olasz vadászgépek támadták meg, amelyek alakulatainkat kísérték és az angol gépek elkerülve a harcot, eltűntek. Két ellenséges gépet géplegyvergők értek és megrongáltak. A második, déli légitűt alkalmával egy „Picchiattelli” alakulat jelent meg váratlanul a sziget felett és bombákat dobott a Delimare erődre, amelyet részben szétromboltak a lövegek, másrészt a benzinkutákban tüzet okoztak. Angol részről támadásunkra semmiféle kezdeményezéssel nem válaszoltak. A Földközi tenger keleti részén fáradhatatlan légi haderőnk megjelent ama hajókaraván felett, amelyet egy nappal előbb már megtámadtak. Megállapították hogy egyik halott súlyosan találat ért, egy másik hajót pedig egyik öbölben feloldatra dőlve láttak. Északafrikában repülőgépeink Suez benzinkutáit támadták és teherautókat leptek meg az országúton, Sollum közelében. Valamennyi gépünk, amely a feladatot végrehajtásában résztvett, visszatért támaszpontjára. A Vörös-tengeren légi rajaink ellenséges hajókaravánt támadtak meg, két halott súlyos találat ért. Más hajókat, amelyek az adeni kikötőben állomásoztak, gépeink bombáztak és a bombák találatot értek el. Valamennyi repülőgépünk visszatért, bár az ellenséges vadászgépek támadást intéztek ellenük. Egy ellenséges vadászgépet harcban

Az olasz repülők támadták a Szuezi-csatorna környékét

Tripolisz. A libiai fronton egy olasz légi raj igen alacsonyan repülve bombázta Marsa Matru városát, azonban a légvédelem, mely már az előző támadás által nagyon igénybe volt véve, nem tudta megakadályozni ennek a támadásnak erejét. Ugyancsak ebben az időben olasz bombavetők első alkalommal támadták a Szuezi-csatorna közvetlen környékét és ott több benzintartányt a levegőbe repítettek.

Amerikában megszavazták az öt milliárd 200 millió hadihitelt

Washington. A képviselőház megszavazta azt az 5 milliárd 200 millió dollárról szóló hadihitelt, mely egy 2 millió emberből álló hadsereg felszereléséhez, egy „mindkét óceánra alkalmas” flottát megszervezésére és 14.394 katonai repülőgép készítésére szolgál. A tör-

A német légi haderő 16 gépet vesztett. Azon a négy tisztet kívül, akiket már előzőleg megemlítettünk, most újabb három tiszt, Mayer kapitány, valamint Dessau és Tietzen kapitányok ugyancsak 21-ik légigyőzelmüket aratták, míg Moelders őrnagy tegnap érte el a 32-ik légi győzelmét.

Hivatalos jelentés szerint a német repülők csütörtökön reggel Délangliában légi harc során 20 angol gépet lőttek le. A német gépek 5 kivételével visszatértek támaszpontjukra.

Angol jelentés a német légitámadásokról

London. (Rador.) A légügyminisztérium közli: Péntek reggel erős német légi alakulatok jelentek meg a keleti grófság fölött és onnan szétszóródva, támadásokat kíséreltek meg több repülőter ellen.

Az angol vadászgépek és a léghajó tüzéség felvette a küzdelmet a német gépekkel és kézmény harcok árán sikerült visszavonulásra kényszeríteni az ellenséget.

Az egyik ellenséges bomba a Themse völgyében levő egyik gyárépületre esett. Több személy megsebesült. Az ország más részeiből beérkezett jelentések közlik, hogy a pénteki nap folyamán a németek által ledobott bombák kevés áldozatot követeltek és kis károkat okoztak. A tegnapi légi harcok során az ellenség 34 gépet vesztett, 9 angol gép hiányzik, de hat angol pilóta élve megmenekült.

Más olasz bombavető alakulatok a Felső-szudánban levő Tocar vidékén, Achic közelében, két ellenséges tábor bombáztak. Az ellenség ismét bombátámadást intézett Assab ellen, a támadásnak négy halott és nyolc sebesült áldozata van és a lövedékek a gépszíneket is megrongálták. Turin ellen, Svájc irányából ellenséges repülőgépek támadást intéztek és a lövedékek csekély kárt okoztak magánlakásokban. A Szent Pál-negyedben egy ház két emeletét szétrombolták a bomba, a lakók azonban felkeresték az óvóhelyeket és így emberéletben kár nem esett. Egyik átlomáson több vagon kigyulladt. Más bombákat nyílt mezőkre dobtak, egyik város közelében, anélkül hogy kárt okoztak volna.”

Az olasz légi haderő sikerei

Rómából jelentik: Az utolsó napok angol légi veszteségei után Londonban láthatják, hogy az olasz légi haderő egy pillanatnyi nyugalmat sem akar hagyni és merész támadásai val állandó veszteségeket okoz. Az olasz repülőgépek elporlasztják az ellenség tengeri erejét. Tizenkét repülőgép elvesztése árán súlyos sérüléseket okoztak az olasz repülők három cirkáló, két segédtorpedón és 4 nagy kereskedelmi hajón, ami az ellenség számára szemléltetővé teszi az olasz légi haderő határszosságát.

Az olasz gépek sértetlenül tértek vissza támaszpontjukhoz.

Berlin. Illetékes helyen cáfojják az angol rádiókat azokat a valótlan híreket, mintha az angol légi bombázások Berlinben katonai célpontokat semmisítették volna meg.

Bern. Csütörtök este újabb angol repülők jártak Svájc felett, úgy hogy Genfben és Lausanneban légi támadást kellett elrendelni.

angol nagykövét aláírják az Egyesült-Államokkal kötendő döntőbírósi szerződéseket. 1914-ben a brit birodalom megkötötte ezt a döntőbírósi szerződést, de miután a tagállamok és angyorság viszonya lazább lett, most minden dominium külön köti meg a szerződést úgy amint ez év áprilisában már Dél-Afrika is tette.

Washington. A képviselőház mai ülésén 185 szavattal 155 ellenében kiegészítő javaslatot fogadott el a kötelező katonai szolgálatról szóló törvénnyel kapcsolatban. Ennek értelmében a kötelező katonai szolgálat bevezetését 60 nappal elhalasztják és az elnök felhatalmazást kap arra, hogy ezen idő alatt 400 ezer önkéntest toborozzon a szárazföldi hadsereg és a tengerészet számára. Abban az esetben, ha ez a létszám nem sikerülne elérni, a fennmaradó létszámot sorozás útján lehet behívni.

Mi történik Washingtonban a kulisszák mögött?

Washington. (Rador.) A Német Távirati Iroda közli, hogy a képviselőházban rövid tanácskozás volt az Anglia és az Egyesült-Államok között létrejött egyezményvel kapcsolatban. Ennek során Sweeney demokratapárti képviselő kijelentette, hogy ha az amerikaiak tudnák, hogy mi történik Washingtonban a kulisszák mögött, akkor forradalmat csinálnának, de nem azért, hogy felborítsák a demokráciát, hanem hogy megmentse.

Háromszáz ezer főre emelik a Fülöp-szigetek haderejét

Newyork. (Eventpress.) A Newyork Times közli, hogy a Fülöp-szigetek jelenleg 125 ezer főből álló hadsereggel rendelkeznek. A hadvezetőség szerint 1946-ra a Fülöp-szigetek 300 ezer főből álló haderő felett rendelkezni majd.

„Amerika hisz a veszélyben . . .”

Clermont-Ferrand. (Rador.) A francia lapok — amint azt a Havas-iroda jelenti — most kommentálják az angol-USA megállapodást. Az Action Française Deleque aláírásával közölt cikket, amely többek között a következőket tartalmazza: Roosevelt elnök hatalmas, ellenállásra alkalmasabb Amerikát kíván, hogy minden erőszakos szándékot elbátortalanítson. Álláspontját amerikai eszményekre alapítja és amerikai politikát folytat,

ami azonban nem jelenti, hogy Anglia mellett állana Németország ellen.

Mindenki ismeri az elnök rokonszenveit, de Roosevelt nem az az ember, akit ezek a rokonszenvek befolyásolnának, hiszen az amerikai nép többségének érzelmei határozottan az európai beavatkozás ellen nyilatkoznak meg. Roosevelt bátor kitartása következtében Amerika megengedte, hogy nagy költségeket vállaljanak, de az ellenkező bebizonyosodásig és természetesen előre nem látott incidensek lehetőségének fenntartására, nem hisszük, hogy Amerika kész lenne más világrészek veszedelmébe beavatkozni.

A Le Journal megállapítja, hogy az angol-amerikai megállapodás a legjelentősebb politikai tény június óta, amikor a francia katonai erőt legyőzték. Néhány hét alatt — állapítja meg a cikkíró — az Egyesült-Államok három fontos ténnyt valósított meg: 1. Jelentős katonai erőt biztosított a 900 ezer főnyi hadsereg megszervezésével. 2. Megkezdte haditengerészetének és légi haderejének hatalmas méretű fejlesztését, az angol dominiumokkal pedig amerikai gátat emelt, azzal, hogy bizonyos számú angol támaszpontot kibérelt, messze az Egyesült-Államok területétől. 3. A hadihajóhad átengedésével közvetve saját hahajójának egy részét veti harcba. Ez a három ténykedés mutatja, hogy az Egyesült-Államok hisz a veszélyben és hogy az amerikai földrészt megvédésére szükségesnek látja az Angliával, valamint a dominiumokkal való megállapodást.

Newyork. (Rador.) A DNB jelenti: Marshall tábornok, az USA vezérkari főnöke közölte, hogy az Egyesült-Államok többször a háborúból maradt tankot bocsát Kanada rendelkezésére. Ezeket a tankokat, mivel óránkénti sebességük csekély, csak kiképzésre és gyakorlatokra használják.

Hitler beszédének sajtó-visszhangja

Oslóból jelentik: A Führer tegnapi beszéde egész Norvégiában azt a benyomást keltette, hogy miután Anglia visszautasította a Reichstag-beszédben felajánlott békét, most már csak végleges legyőzetés vár rá.

Churchill parlamenti nyilatkozata az angol-amerikai egyezmény ügyében

Londonból jelentik: Churchill angol miniszterelnök csütörtökön az alsóházban beszédet mondott, amelyben a parlament utolsó összejövetelére történt eseményeket ismertette.

— A Nagybritánia és az Egyesült-Államok között létrejött emlékeztető egyezmény, amelyről a legutóbbi alsóházi ülésen beszéltem, most teljes mértékben befejezést nyert. Ugy gondolom, hogy ez a brit és az amerikai nép általános megerősítését váltotta ki. Ez a tény bátorítással szolgál majd a világ valamennyi részében lévő barátaink számára.

Hiba lenne megkísérteni, többet kiolvasni a hivatalos közleményből, mint amennyit az elmondani akar. A csere csupán a két barátj állam között létrejött kölcsönös segítségnyújtást jelenti, amellyel az egymás iránti rokonszenv, bizalom és jó akarat parancsol.

Csak a tájékozatlan emberek mondhatják, hogy az amerikai torpedórombolóknak Anglia részére való átengedése a nemzetközi jog megsértését jelenti.

Nagyon meg vagyok elégedve, hogy az Egyesült-Államok légi és tengeri határa az Atlanti Óceán területén nagy ivben előre tolódott.

Ez abba a helyzetbe hozza Amerikát, hogy száz mérföld távolságra az országtól elhárít minden veszélyt.

— A jövő évben sokkal erősebbek leszünk, mint most.

Nem fogunk késlekedni, hogy szolgálatba helyezzük az amerikai torpedórombolókat.

Az általános légi háború, amelyről megemlékeztem, tovább folytatódik. Sem ml. sem pedig a németek nem használtak fel teljes erőnket. Szeptember hónapban nagyobb és még nehezebb harcokra kell felkészülni.

Az angol földközítengeri haderő tiznap tevékenysége

London. (Rador.) Az angol tengerészetiügyi minisztérium hosszabb jelentésben ismerteti a földközítengeri angol haderő elmúlt tiznap tevékenységét. A jelentés közli, hogy az angol hadiflotta jelentősebb egységei nem tudták felvenni az érintkezést az olasz tengeri haderővel. Augusztus 31-én a brit felderítő repülőgépek jelentették, hogy 150 tengerimérföldre az angol egységektől több olasz páncélos, cirkáló és rombolóhajó tünt fel. Az angol flotta fel akarta venni a küzdelmet, de az olasz hajók visszavonultak tarantói állomáshelyükre. Az angol tengeri egységek ugyanazon napon Szardinia és Szicília keleti partjai mentén tevékenykedtek. Angol vízirepülőgépek ugyancsak augusztus 31-én bombatámadást intéztek az elmai és szardiniai repülőterek ellen. Szeptember 2-án az angol tengerészethez tartozó repülőgépek sikeres támadást hajtottak végre a cagliari repülőter ellen, míg az ellenséges légiflotta a Maltától délnyugatra lévő tengeri hajóegységek ellen kísérelt meg támadást, de ez eredménytelen maradt. Szeptember 4-én a maritza és a calafói repülőtereket bombázták az angolok, ahol a bombák tüzeket okoztak és repülőgépeket pusztítottak el. Az angol légiflotta görög valamint a Svédnev és Orion hadihajók bombatámadást intéztek az olasz Dodecanezos sziget katonai célpontjai, valamint repülőterei ellen. A 155 méter magas lövedékek a repülőterek körüli épületeket is szétrombolták. A negadiai kikötőből távozó öt motoroshajó közül kettőt elsüllyesztettek. Az olasz repülőgépek támadást kíséreltek meg az angol egységek ellen, eredménytelenül és az angol hajók két olasz gépet lelőttek a tenger felett, legalább három pedig sérüléseket szenvedett.

Kairóból jelentik: Az egyiptomi véderő parancsnoksága közli: A tegnapi napon Kelet-Lybia összes kikötői felett szüntelen repüléseket végeztek az ellenséges repülőgépek. Tobruk, Elavini, Dorda, El Bubi és El Gazea városokra bombákat dobtak. Derában nagy tűzvész

Sanghai-i jelentés arról számol be, hogy a kínai sajtó német nyelven is közli a kínai szöveg mellett a Führer beszédét és kommentáráiban megállapítja, hogy kizárólag Németországtól függ, meddig tart még az európai háború.

A továbbiakban a miniszterelnök hangsúlyozta, hogy az angol népek mindaddig ideges hangulatban kellé élnie, amíg ezek a légi harcok tartanak, de reméli, hogy ezeknek nem lesz hatásuk az angol nép lelki erejére.

— Nem osztom azoknak a nézetét, akik úgy hiszik, hogy szeptember 15-ike után megmenekültünk a tenger felől jövő hajólos támadás veszélyétől. Az elővigyázatosságunkat egy percig sem csökkenthetjük.

A Földközi-tengeren néhány nappal ezelőtt megerősítettük flottánkat.

A Közép-Keleten rövid időn belül súlyos harcokra várhatunk. Az a szándékunk, hogy minden erőnkkel megtartsuk itteni pozíciónkat.

A beszédet az alsóház nagy jelszességgel fogadta, majd Churchill bejelentette, hogy a legközelebbi ülést szeptember 19-re hívják egybe.

Newyorkból jelenti a DNB: A Newyork Timesnek Londonból kapott értesülése szerint az angol fővárosból élénken vitáznak afelett, hogy vajon az Egyesült-Államok és Anglia közötti cserének az eredménye nem merül-e ki az 50 darab torpedóromboló elküldésében. Felelős angol körökben nem akarják elhinni, hogy az amerikai kereskedők becsapták őket. A cserét többé-kevésbé kedvezően fogadták Angliában. Az emberek többsége helyesli, míg a kisebbség a módszerekben és a részletekben talál kifogást. Mindannyian meggyeztek azonban abban, hogy

Amerika jobb üzletet csinált, mint Anglia. A Brit Birodalom sorsa nem évek, hanem lehet, hogy napok kérdése és az a tény, hogy új torpedórombolókat kapott, csak átmeneti jelentőségű, főleg ami Anglia és a dominiomok viszonyát illeti.

ittott ki, amikor a légikötőt ismét bombázták. Látható volt, amint az egyik repülőgép felrobbant. A légikikötő épületei leégtek.

A Francia-Indokina problémája

Sanghai. (Eventpress.) Kuang-Tsche-Novanból érkező hírek közlik, hogy a japán haditengerészet blokád alá vette Indokina északi részét. Ugyancsak közlik, hogy a bennszülötöket mozgósították s megkezdték a partvédelmi erősítéseket. A kínai hatóságokat biztosították, hogy nem engedik meg a japán csapatok átvonulását Indokina területén.

A kolozsvári egyetem tanári kara személyesen adja át az egyetemet a magyar bizottságnak

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári egyetem tanári kara Stefanescu Goanga rektor elnökletével ülést tartott, amelyen az egyetem rektora közölte a nemzetnevelésügyi miniszter utasítását, mely elrendeli az egyetem klíritését. Az ülésen elhatározták, hogy

a tanári kar összes tagjai jelen lesznek, amidőn a magyar bizottság átveszi a kolozsvári egyetemet.

Az illetékes román pénzügyi és igazságszolgáltatási szervek a jogfolytonosság fenntartása érdekében átadják az irattárákat

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári magyar ügyvédek bizottsága felvette az érintkezést az illetékes román hatósági szervekkel, hogy a pénzügyi és igazságügyi irattárákat a jogfolytonosság fenntartása érdekében átve-

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

Vichyből jelentik: Pénteken az itteni orosz templomban istentiszteletet tartottak II. Péter király születésnapja alkalmából, melyen Pétain tábornagy is képviseltette magát.

Berlinből jelentik: „Friss vaj” címen a Frankfurter Zeitung cikket ír, melyben megállapítja, hogy a békebeli állapotból, melyben Angliában 220 gram vaját és 80 gram margarint adtak hetenként, most csak 120 gram vaj-margarin keveréket szolgáltatnak ki, holott a „blokkált Németországban” még most is 222,5 tiszta vaját adnak hetenként és hetenként.

Athénből jelentik: Halifax csütörtöki beszédével foglalkozva, az athéni sajtó súlyosan elítéli beszédének azon kitételeit, mely meg akarja bontani Görögország és Olaszország között a jóviszonyt.

Vichyből jelentik: Péntek reggel Weygand tábornok repülőgépe szeméjében lezuhant. A repülőgépszerencsétlenség szerencsés kimenetelű volt és Weygand tábornok nem sérült meg.

Gróf Bethlen György az erdélyi magyarsághoz

Kolozsvárról jelentik: Az erdélyi magyarság nevében dr. gróf Bethlen György intézett felhívást az erdélyi magyarsághoz. A változott viszonyok következtében megszünt Magyar Népközösség pályására — amely eddig gróf Bánffy Miklós elnöklété alatt működött — most ismét életre hívták a Magyar Pártot. Gróf Bethlen György, mint a volt Magyar Párt elnöke, felhívásában felszólította a volt magyarpárti szerveket, hogy haladéktalanul kezdjék meg működésüket. A Romániában lévő magyar népközösségi tagozatok azonban természetesen változatlanul tovább működnek.

Közvetlen vasutösszeköttetés Arad-Vaskóh között

Temesvári tudósítónk jelenti: Arad és Vaskóh között közvetlen vasutösszeköttetés indult meg. Aradról a vonatok Sümeges és Belénvesen keresztül járnak Vaskóhig és onnan vissza. Naponta két vonatpár jár és összeköttetésük van Temesvárról, illetve Temesvárig.

Vasárnap kezdődik a bajnoki idény

Bucurestiből jelentik: A Román Labdarúgószövetség közlése szerint szeptember 8-án megtartják az összes programban szereplő mérkőzéseket. A nemzeti bajnokságban Bucurestiben Rapid Sportul és Venus—Ploesti, Aradon Gloria—Unirea Tricolor, Galaton Gloria CFR—Ripensia, Bradon Mica—Craiova FC és Resicán UDR—Braia FC játszanak.

hogy elejét vegvék a laboratorumi felszerelések stb. elszállítására vonatkozó gyanúsításoknak. A román tudományos anyagot és irattárat azonban elszállítják.

Egyes jelentések arról is beszámolják, hogy a kolozsvári egyetem mint „I. Ferenc József tudományegyetem” folytatja működését. A szervezési munkálatok már folyamatban vannak, mert még ez év őszén meg akarják kezdeni a tanítást a kolozsvári egyetemen.

hessék. Bucurestii jelentés szerint a román kormány ötszáz társasgépkocsit küldött Erdélybe az egyes hatóságok irattárainak elszállítására.

ARADI KOZLONY

Telefon: 12-71. Megnevezés: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Évesre 840 l. || Negyedévre 210 l.
Félévre 420 l. || Egy hónapra 70 l.A Vatikán
új hivatalos lapja

Róma. Mint megírtuk, a pápai államtitkárság értekezletet hívott össze, amelyen megbeszélték a tenivalókat arra az esetre, ha az „Osservatore Romano”, a Vatikán hivatalos lapja megszűnt volna. A lap állítólag a pápa egyenes kívánságára szűnik meg. Az „Osservatore Romano” helyében katolikus napilap jelenik meg, amely vallásos és kulturális jellegű lesz és amelynek vezetésével a pápa a jezsuitákat bízta meg. A lap munkatársait a jezsuitarend tagjai közül már most összeválogatták és különösen olyanokra esik a választás akik vallási, filozófiai, irodalmi és művészeti kérdésekben különleges jártassággal rendelkeznek.

Az „Osservatore Romano”-nak vallási és politikai jellege volt és azt kizárólag világi papok írták és szerkesztették. A lap éppen most, szeptember ötödikén ünnepelte volna 91 esztendő fennállásának fordulóját, de csak 1870 óta nyilvános, helyesebben hivatalos sajtóorgánuma a Vatikánnak. Jelenlegi szerkesztője, Giuseppe della Torre 66. éves, azaz a lap élén. Az új vatikáni lapot minden valószínűség szerint „Corriere Vaticano”-nak nevezik majd el és azt remélik, hogy a lap néhány hónapon belül a Vatikán eddigi hivatalos lapját teljesen pótolja.

HITLER KITONTETTE FRANCO TABORNOKOT. Madridból jelentik: Von Stöcker madridi német nagykövét ünnepélyes külsőségek között átnyújtotta Franco tábornagnak a német sasrend arany-jelvényét, melyet a Führer a spanyol nemzeti ünnep alkalmából ajándékozott Francoval.

II. PÉTER KIRALY SZÜLETÉSNAPIJA. Belgrádból jelentik: Az egész jugoszláv nép ma ünnepli II. Péter király születésnapját. A Vreme maj vezércikkében a legfiatalabb Karagyorgyevice uralkodó dicsőséges és egységesítő uralkodását méltatja, a Vreme, Politika és a horvát parasztpárt lapjai ugyancsak lelkes és hódolatteljes cikkeikben írják a király születési évfordulójáról.

GYÖRGY ANGOL KIRALY A KATONAI HELYZETRŐL TARGYALT. Londonból jelentik: György király csütörtökön este Kenedy, az USA nagykövete jelenlétében fogadta az USA három katonai megfigyelőjét. A DNB távirati ügynökség továbbítja ezt a hírt azzal, hogy a 3 megfigyelő: Ghornley tengernagy, Emmons dandártábornok és Stroomg tábornok. A király a megfigyelőkkel a katonai helyzetről tárgyalt.

DUNA-KONFERENCIA BÉCSBEN. Bécsből jelentik: A nemzetközi Duna-bizottság megszűnésével újabb szerv vált szükségessé a Duna-probléma intézésére. Bécsben most kezdődött meg ez az új Duna-konferencia, amelyen Németország, Olaszország, Románia, Jugoszlávia, Szlovákia, Magyarország és Bulgária vesznek részt. A román bizottság vezetője Vespasian Pella volt szenátor.

STRASSBURGBAN NEMET A HIVATALOS NYELV. Strassburgból jelentik: Wagner körzetvezető rendelkezése alapján Strassburgban ezután a hivatalos nyelv a német lesz.

UCCAI HARCOKRA GYAKORLATOZNAK ANGLIÁBAN. Berlin. (Rador.) A DNB jelent Londonból: Angliában uccai harcokra gyakorlatoznak a tankok és robbanóanyag felhasználásával. A gyakorlatokon a védelmi gárdák vesznek részt, olyan kiképzők vezetésével, akik gyakorlatilag bírnak ilyen harcokban. A kiképzők között szerepel egy kapitány, aki a spanyol polgárháborúban harcolt és aki a tankok elleni robbanóanyag felhasználásának szakértője, egy volt indiai kapitány, aki az északnyugati határon harcolt Indiában, valamint egy ausztráliai újságíró, aki Uiguenában szerzett gyakorlatot a guerilla-harcokban. Ezeket a gyakorlatokat filmre vették hogy kiképzésül felhasználhassák a gyakorlatokon részt nem vett védelmi gárdisták számára.

SIDOROVICI ORSZÁGÓRPARANCSNOK ELUTAZÁSA BÉCSBŐL. Bécsből jelentik: Sidorovic országórpáncsnok tegnap ünnepélyes keretek között utazott el Bécsből. A pályaudvaron diszszád sorakozott fel, azonkívül ott voltak a munkaszolgálat díszalakujai is.

ALBA-IULIAN MARAD MÁRTON ARON PÜSPÖK. Kolozsvárról jelentik: Márton Aron gyulafehérvári katolikus püspök a székeskáptalanal együtt székhelyén marad. Az egyházmegyéjéről elszakadó terület vezetésével Sándor Imre püspöki helynököt bízta meg, aki Kolozsváron székel.

GRÓF BETHLEN ISTVANNAL FOLYTATT MEGBESZÉLÉSEKET A MAGYAR MINISZTERELNÖK. Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök ma visszaérkezett Budapestre, ahol Bethlen István gróf volt miniszterelnökkel folytatott megbeszéléseket.

EURÓPABA ÉRKEZETT HUNYADY SÁNDOR ÉS BULLA ELMA. Rómából jelentik: Hunyady Sándor, az ismert magyar író és Bulla Elma a kiváló színésznő Amerikából jöve ma Rómába érkezett. Mindketten este folytatták útjukat Budapest felé.

SALVATOR

orvosi műszer-,
kötszer- és
füzőüzlet

ui telefonszáma 12-71.

JAVUL TARDIEU EGÉSZSÉGI ÁLLAPOTA. Clermont Ferrand. (Rador.) A Le Figaro visszautasítja azt a hírt, mintha André Tardieu klinikára szállították volna. A lap megállapítja, hogy a volt miniszterelnök az országban tartózkodó barátainál és hogy egészségi állapota javulást mutat.

LETARTÓZTATÁSI PARANCS A VOLT FRANCIA LEGÜGYMINISZTEREK ELLEN. Rjomb. (Rador.) A Havas ügynökség közli: A legfelsőbb bíróság főügyésze pótvádiratot bocsátott ki és ebben Guy la Chambre és Pierre Cot volt legügyminiszterek ellen emelt vádat és mindkettőjük ellen letartóztatási parancs kibocsátását javasolta.

AZ ANGOL-AMERIKAI EGYEZMÉNY ROSSZ ÜZLET ANGLIA SZÁMÁRA. Newyork. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Newyork Times Londonból kapott értesülése alapján közli, hogy felelős angol tényezők nem akarják, hogy azt higgyék, miszerint amerikai kereskedők becsapták volna az angolokat a most létrejött angol-amerikai egyezség következtében. A két ország között létrejött cserét Angliában vegyes érzelmekek fogadták. A közvélemény többsége azonban helyesli az egyezményt, de az a vélemény alakult ki, hogy az Egyesült-Államok jobb üzletet csináltak, mint Anglia. Illetékes angol körök egyébként beismerik, hogy a brit világbirodalom sorsának elintéződése nem évek, hanem esetleg napok kérdése.

KITERMELTÉK A VILÁG LEGNAGYOBB BURGONYÁJÁT. Kopenhágából jelentik: (Rador.) A DNB közli: Apenradeban, az egyik kertészetben 1.200 grammos burgonyát termeltek. Ez a világ legnagyobb burgonyája, amely 250 grammal nehezebb, mint amit eddig sikerült kitermelni.

Doktorrá avatás. Lóránt Sándort, Lóránt József volt betegsegélyező pénztári igazgató fiát a kolozsvári egyetemen doktorrá avatták.

Nagy igények

— A legkevesebb, amit a feleségetől elvárhatok az, hogy hü. őszinte és őszintes legyen!
— Tehát három feleséget akarsz?

ADOMÁNY AZ ATADOTT TERÜLETEKRŐL ÉRKEZETEK RÉSZÉRE. Petre Georgescu tábornok, a Nemzeti Gárdák főparancsnoka szerdai aradi látogatása során Gh. Munteanu ezredesnek, a Nemzeti Gárdák aradi parancsnokának 50.000 lejt adott át azzal a rendelkezéssel, hogy az átadott területekről érkező személyek részére káncint rendezzenek be. Ez a káncint az állomáson a Vörös Kereszt káncinja mellett működik. A káncintban a szolgálatot a Nemzeti Garda tagjai látják el. V. Sándor ezredes, a Nemzeti Gárdák aradi parancsnoka felhívást intézett a Nemzeti Garda aradi jrodájában szeptember 7-iken jelentkezzenek a szükséges utasítások átvétele végett.

„HABORUS VESZÉLY AZ IBÉRIAI FÉLSZIGETEN.” Moszkva. (Eventpress.) A Krassny című orosz lap „Haborus veszély az ibériai félszigeten” címmel cikket közöl, amelyben hangsúlyozza, hogy a spanyol falanx külpolitikája nyilvánvalóan Anglia és Franciaország ellen irányul. Ez a program a Gibraltárnak, Francia-Marokkónak és Algír egyrésztnek, sőt Portugáliának is Spanyolországhoz való csatlósását célozza. Spanyolországnak Németországhoz és Olaszországhoz való közeledését ismergetve, az orosz lap annak a nézetének ad kifejezést, hogy a jelenlegi ingadozások a spanyolországi belső helyzet által okozott nehézségekkel magyarázhatók.

BESZÜNETETT SZERENDEKÉRTÉKOK Mama, Eforia és Carmen Sylva fürdőhelyeken a helyi miniszter rendeletére bevezették a szerencselátékokat.

Dr. Róna orr-, góge- fülorvos ismét rendel. Str. Popa la.

A KATONAILAG ÖSSZEPONTOSÍTOTTAK CSA-LÁDTAGJAINAK FIGYELMÉBE! Aradváros vezetősége közli, hogy a katonailag összpontosított családtagjainak segélyezéséről szóló törvény megváltozott. A segélyre jogosultak legyenek türelmesek addig, amíg az új törvény végrehajtási utasítása megérkezik. A város vezetősége táviratilag fordult a temesi királyi helytartósághoz a végrehajtási utasítás megküldésé végett. Amint ez megérkezik, haladéktalanul intézkedési törvénynek annak érdekében, hogy a végrehajtási utasításnak megfelelően megkezdődjenek a segélyek kiosztása.

Házasság. Gróf Éva (Arad) és Szirmai György (Kolozsvár) folyó hó 5-én házasságot kötöttek.

Dr. Viorel Petrisor, a kolozsvári tud. egyetem klinikai asszisztense, belgyógyász specialista rendel. d. e. 8-10^{1/2}-ig és d. u. 3-5-ig. Röntgen-electrocardiographi. rövidhullám. kvarc. orvosi laboratórium. Bul. Caroli 71. Tel. 23-85.

Dr. Jeremiás ismét rendel.

TÖRLESEK A TEMESVARI KÖNYVELŐI KAMARABÓL. Temesvárról jelentik: A könyvelői kamara vezetősége ülést tartott, amelyen a zsidótörvény és az igazságügyminiszter 110.165-1940. számú rendelete alapján a kamarai tagok sorából a következő törlesek eszközölték: 18 könyvszakértőt, 85 jogosított könyvelőt és 6 segédkönyvelőt töröltek a kamarai tagok sorából és a kizárt tagok felbbezését szeptember 10-én déli 12 óráig fogadják el.

ATHELYEZETT ARADI BETEGSEGÉLYZŐ PÉNZTARI ORVOSOK ÉS TISZTVISELŐK. Az Unversul című bucarestii lap értesülése szerint az aradi betegsegélyező pénztár kötelékébe tartozó orvosok közül dr. Frinj Sándor, dr. Némény Andor körorvost, Hevosi Lajos dr. körorvost, valamint dr. Wajky Ilonát Nagyváradra helyezték át. A betegsegélyező tisztviselők közül Nemes Vilmos osztályfőnököt Szatmárra, Izmeny Péter első osztályu irodafőnököt, Barbieri Erzsébet irodafőnök-helyettesét Marosvásárhelyre helyezték át.

FÜRDŐZŐK FIGYELMEBE! Iletékes körökből nyert értesülésünk szerint az aradi strand-fürdő mindaddig, amíg n szép napos idő tart, a fürdőző közönség rendelkezésére áll.

UJBÓL MEGNYILTAK A NAGY OPERA, A SORBONNE ÉS A COMEDIE FRANCAISE KAPUI. Páris kulturális élete a megszállás után aránylag elég hamar ismét megindult. A Nagy Opera augusztus 24-én Berlioz „Faust”-játékhoz „sa” című művel nyitott, amely udvávalőn a Rákóczi-induló variációjával végződik. A párisi Nagy Operában ezenül — akárcsak a megszállás előtt — hetenként háromszor lesznek előadások. A világhírű párisi egyetem, a Sorbonne is megnyitotta kapuit, október 1-től kezdve pedig ismét rendszeresen folynak majd az előadások.

ARAMSZÜNETELÉS. A Villanytelep Igazgatósága értesíti a f. fogyasztó közönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt f. hó 8-án, vasárnap — kedvező idő esetén — az áramszolgáltatás szünetelni fog: Reggel 7 óratól—delejtől 11 óráig. Calea Aurel Vlaicu és a környező utcák az állomásig, valamint Segu, Bujac, Gai, Grădiște, továbbá Pecica, Sătin és Curtici községekben.

Aradra helyezték a kolozsvári vasútigazgatóság két osztályát

Temesvárról jelentik: Jól értesült helyről nyert közlés szerint a kolozsvári vasútigazgatóság két osztályát Temesvárra helyezték át. A kolozsvári vasútigazgatóság másik két osztályát viszont Aradra helyezték. Temesvárra a pályafenntartási osztályt, illetve felügyelőiséget, valamint az igazgatóság könyvelési osztályát helyezték. Ezeket az osztályokat a Terminus-szálloda helyiségében helyezték el. A két ügyosztályt közel száz tisztviselő érkezik Temesvárra. A temesvári vasútigazgatóságnak szintén van két hasonló osztálya, amely azonban jelenleg Aradon működik. Arra vonatkozóan, hogy ezekkel mi történik, egyelőre bizonyosat még nem lehet tudni. A legvalószínűbb az, hogy a hatáskört megosztják és úgy Arad, mint Temesvár külön vasútigazgatóságot kap. Egyelőre annyi bizonyos, hogy a kolozsvári vasútigazgatóság forgalmi felügyelőiségét és vagonelosztó osztályát Aradra helyezték. Temesvárott már működik két hasonló felügyelőiség.

— **MEGSZAKADT A VASUTI FORGALOM SVÁJC ÉS FRANCIAORSZÁG KÖZÖTT.** Genf. A NTI jelenti: Az a vasúti álgút, amely Svájcot és Franciaországot összeköti, felrobbant. Ennek következtében a vonatközlekedés nemcsak Franciaország, hanem Spanyolország és Portugália felé is teljesen szünetel. Az utasok átszállását autóbusszokkal bonyolítják le. Az alagút száz méter hosszú volt és naponként Svájcba kétszáz vagon árut szállítottak át rajta. Az alagút beomlása komolyan veszélyezteti a svájci nép ellátását. A kormány elhatározta, hogy nagyszámu teherautóval bonyolítja le a Franciaországból Svájcba irányuló áruforgalmat. A helyszíni szemle megállapításai szerint az alagút felrobbanása bűnös kezek munkája.

— **VÉRÉS ÖSSZEÜTKÖZÉS EGY NEWYORKI GYÁR MUNKASAI ÉS A KARHATALOM KÖZÖTT.** Newyork. (Rador.) A DNB tudósítója közli: Csütörtökön délután véres összeütközés történt az egyik newyorki gyár sztrájkoló munkásai és a karhatalom között. A gyár kapuja előtt csoportosult sztrájkoló meg akarták akadályozni, hogy az üzem udvaráról több teherautó eltávozzon. A rendőrség embereinek közbelépésére a sztrájkolókat fenyegető magatartást tanúsítottak, mire a karhatalom fegyverrel használt, aminek következtében 20 személy megsérült.

— **HATALMAS ROBBANÁS EGY LYON KÖRNYÉKI GYÁRBAN.** Genf. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti, hogy Lyonból érkező hírek közlik, hogy csütörtökön hatalmas aranyu robbanás történt az egyik Lyon-környéki gyárban, amelyben 1200 munkás dolgozott. A robbanás borzalmas aranyu pusztítást végzett az egész negyedben. A robbanás körülményei ismeretlenek és a részletek is hiányoznak. Nem valószínű, hogy a robbanást bűnös kezek idézték elő.

A nap humora

Főnök: Magát kétheti fogházra ítéltek. Azonnal távoznia kell a vállalatotól.

Alkalmazott: Miért, kérem? Leülhetném én azt a szabadságidőm alatt is.

*

— Hát ez mégis csak disznóság. Nézze csak, milyen magasra akasztották a képméret.

— Legyen nyugodt. Majd lehúzzák a kritikuskok.

— **FELOSZLATJAK A FRANCIA IDEGEN LÉGIÓT.** Vichy. A NTI jelenti: A francia kormány állítólag tervebe vette a híres idegen légió felosztását és megszüntetését. Ezzel az intézkedéssel a francia gyarmatpolitikája egyik nem éppen dicsőséges fejezete fog bezárulni. Az észak-afrikai idegen légiók szerepét csendőrség és rendőrség veszi majd át. Az idegen légió nagy része jelenleg Franciaországban van, mert a tavaszi nagy hadjárat idején résztvett a flandriai nagy csatában. Az idegen légió felosztásáig a Marseille melletti Fort S. Jeanba gyűjtik össze. Az idegen légió katonái emlékeit, zászlóit Párisban fogják összegyűjteni. A felosztással kapcsolatban fejmerül az a kérdés, hogy mi lesz a leszerelt legionistákkal. Legnagyobb részük ugyanis nem francia és ezenfelül rossz gazdasági viszonyok között él. Hire jár annak, hogy a francia kormány megadja az állampolgárságot a leszerelt legionistáknak. Katonai nyugdíjra azonban csak azok számíthatnak, akik legalább öt évet szolgáltak a légióban.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerár. Piata Avram Iancu 12
VANKA gyógyszerár. Bulev. Reg. Ferdinand
DR. DICK gyógyszerár. Str. Mărăsești 1.

Tudnivalók az új Kereskedelmi Törvényről

A polgári felelősségre vonatkozó biztosítás és az életbiztosítás

Irta: MIHALIK GYULA bankéigvezető

A biztosított meghatározott összeg erejéig kötelezi magát harmadik személynek a biztosítottal szemben oly cselekményből származó követeléseit kiegyenlítésére, amelyért a biztosított törvény értelmében felelős. A biztosított ellen indított, felelősség megállapítására vonatkozó kereset minden költségére a biztosított terhel. A biztosító felelőssége harmadik személlyel szemben akkor is fennáll, ha a kár a biztosított vétke mulasztása folytán történt, de a kártérítési összeget csökkentheti akkor, ha a biztosított vagy annak képviselője, illetve azon személyek részéről, akikért polgárilag felelős, bűnös mulasztás esete forog fenn. A csökkentés arányát ez esetben, ha nincs szerződésileg kikötve, a bíróság határozza meg.

A biztosítás a kártérítés iránti jogot közvetlenül a harmadik sértett félre ruházza, aki az esemény bekövetkezésétől kezdve kedvezményezettnek tekintendő. A biztosított és a harmadik károsult fél között, a biztosító hozzájárulása nélkül létrejött felelősségbeismerés, tranzakció vagy más joghatállyal bíró ügylet a biztosítóval szemben nem érvényesíthető. A kártérítés másnak, mint a sértett félnek ki nem fizethető. A biztosított a kifizetett összeg igazolását kérheti.

A biztosított azonnal írásban bejelenteni tartozik, mielőtt valaki felelősség címén ellene igényeket támaszt.

Eletbiztosítás

Eletbiztosítások bármily összeg erejéig több biztosítónál a köthetők. A biztosított halálát előidéző harmadik személlyel szemben a biztosító nem léphet a biztosított törvényes képviselőinek jogaiba.

Elélés esetére valakit harmadik személy is biztosíthat, halál esetére azonban csak akkor, ha a szerződő félnek érdeke az illető életben maradása, vagy ha az illető ehhez a szerződés aláírásakor írásban hozzájárul. Semmis a 12 évnél fiatalabb kiskorú, gyámság vagy gondnokság alatt levő, vagy állandóan gyengeelméjű személyek halála esetére kötött biztosítás és a biztosító, ha jóhiszeműség forog fenn, a beszedett díjakat a költség levonásával visszafizetni köteles. Tizenkét évnél fiatalabb kiskorú halál esetére történő biztosítása törvényes képviselőjének, a tizenhét évet betöltött kiskorú biztosítása pedig csak a kiskorúnak beleegyezése alapján köthető.

Házastársak kölcsönös biztosítást egy és ugyanazon szerződésben vállalhatnak.

A kedvezményezettet csak a szerződő fél jelölheti ki és ezen intézkedését a szerződés megkötése után is, bekövetkezett haláláig, a biztosítónak írásban beküldött nyilatkozatával vagy végrendeletileg visszavonhatja. E jogát életében sem hitelezői, sem törvényes képviselői nem gyakorolhatják. Halála után az utóbbiak csak akkor, ha a nyilatkozattételre felszólított kedvezményezett az esedékessé vált biztosítási összeget a felszólítás vételétől számított három hónapon belül nem fogadja el.

A biztosító, aki az esedékes összeget a biztosított halála napjától számított 30 nap múlva kifizeti, minden felelősség alól mentesül, ha az érdekeltek ezen idő alatt nem hozták tudomására a kedvezményezett kijelölését vagy megváltoztatását tartalmazó végrendeletet. — Házastársak egymásközötti biztosításánál, ha a kedvezményezett házastárs nincs névleg feltüntetve az tekintendő kedvezményezettnek, akivel a szerződőfél a szerződés lejártakor törvényes házasságban él. Ha a kedvezményezett személye a szerződésből, vagy a későbbi rendelkezésből nem tűnik ki, kedvezményezettnek a szerződőfelet, illetve törvényes örököseit tekinti a törvény.

A szerződőfél nem vonhatja vissza a kedvezményezett kijelölésére vonatkozó intézkedését, ha eme jogáról a biztosítóknak küldött írásbeli nyilatkozatban lemond, vagy ha a kedvezményezett e kijelölést a biztosítóval szemben írásban elfogadja. (A törvény magyarázata értelmében ugyanis a biztosított a kedvezményezett egyenes adósának tekinthető. Mielőtt tehát a kedvezményezettet e jogviszonyt írásban elfogadja, a biztosítóval szemben követelése véglegessé válik.)

Az életbiztosítási kötvény csak névre, vagy rendeletre szólhat. A névre szóló kötvény csak a biztosított hozzájárulásával ruházható át akár harmadik személy, akár maga a szerződőfél az illető.

A biztosító csunán az első évre járó díjak

megfizetésére indíthat keresetet; a második vagy harmadik évre járó díj nemfizetése esetén a szerződés kölcsönös igények nélkül felbontottnak tekintendő. Ha a biztosított a díjfizetést később szakítja félbe, joga van a biztosítási összeg leszállításához a kötvényben megállapított feltételek szerint. E feltételeknek a kötvényben oly módon kell feltüntetve lenniük, hogy a biztosított minden időszakban tudhassa, milyen összegre csökken a biztosítás a díjizetés félbeszakítása esetén.

A kötvények visszavásárlása

Az életbiztosítás minden ágában, határozott fizetési kötelezettség mellett, a biztosító tartozik a szerződőfél kívánságára, a kötvényben foglalt feltételek alapján kiszámított matematikai tartaléknak háromnegyed részét visszavásárolni az esetben, ha a három első teljes évre a díjak már be vannak fizetve, sőt akkor is, ha a biztosított összeg az előző bekezdés értelmében lecsökkent.

A kedvezményezett elveszti a szerződésből kifolyó jogait, ha ő vagy a szerződőfél a biztosított halálát szándékosan előidézte; a biztosított örökösei azonban igényt tarthatnak a matematikai tartalékokra, ha a díjak legalább három éven át befizetve vannak. Gyilkossági kísérlet esetén a szerződőfél megoszthatja a kedvezményezettet e minőségétől még akkor is, ha az illető a biztosítást saját javára a fentiek szerint elfogadta.

A biztosított öngyilkossága esetén, ha a szerződés életbe lépése vagy esetleges megszűnése óta két év eltelt, a biztosító felelőssége teljes egészében fennáll. Ha az öngyilkosság két éven belül történt, a biztosító csak akkor felel, ha a kedvezményezett igazolja, hogy az esemény oly körülmények között folyt le, amelyek kizárják a biztosított szabad akaratát és tette feletti beszámíthatóságát.

Tilos és semmis oly életbiztosítási szerződés, amelynél a kezdeti díjtétel a biztosítás tartama alatt és a biztosított életkorának előrehaladásával arányban fokozatosan nő.

Népbiztosításnak tekintendők az időszakos díjjal járó, előzetes kötelező orvosi vizsgálat nélkül elélés vagy halál esetére egy és ugyanazon személy javára legfeljebb 100.000 lej tőke vagy 12.000 lej évi járadék erejéig kötött biztosítási szerződések. Ellenkező kikötés hiányában a biztosított összeg ezeknél halál esetén akkor fizetendő ki, ha a szerződés megkötése óta egy év eltelt. Ugyanezeknél a biztosító, mielőtt a visszavásárlásra jogosult biztosított erre vonatkozó kívánságát ajánlott levelezőlappal közölte, már 30 nap múlva köteles a visszavásárolt, de még nem folvósított összeg után kamatot téríteni. Ha csak szándékos kihívás nem történt baleset, vagy betegség előidézésére, bármilyen legyen a halál oka: népbiztosítást tartalmazó szerződés érvényben marad. Minden ellenkező kikötés semmis.

Csoport vagy egy vállalat személyzetének biztosításánál a biztosító elélés vagy halál esetére időszakos díj fizetése ellenében, előzetes orvosi vizsgálat nélkül oly személyeket biztosít, akik csak annyiban vannak megjelölve, hogy a csoporthoz vagy a vállalat személyzetéhez tartoznak. A biztosítás érvényes azzal a feltétellel, hogy a halál a megállapított idő előtt nem következhet be és hogy a biztosított összeg vagy évi járadék a népbiztosításra nézve előírt maximumot nem haladhatja meg.

Baleset vagy betegség elleni biztosítás

A biztosított kötelezi magát akár a szerződő féllel, akár a kedvezményezettel szemben, hogy bizonyos összeget vagy évi járadékot fizet szerződésileg meghatározott baleset vagy betegség elszívódása esetén. Ha a baleset vagy betegség előidézésére szándékos kihívás történt, akár a szerződőfél, akár a kedvezményezett részéről, a szerződés semmis. Ha ezeket harmadik személy idézte elő, a biztosító balesetet szenvedő félnek vagy örökösének jogaiba lépve, az illető ellen a szerződéses kártérítési összeg erejéig felléphet.

A biztosított vagy kedvezményezett ez eseményről a biztosító öt napon belül értesíteni köteles. A biztosított tartozik minden intézkedést megtenni a baleset vagy betegség következményeinek elhárítása vagy csökkentése érdekében a biztosító utasításai alapján aki a költségeket előlegezi. (Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Harminc vagon buza gyült össze Aradmegyében a gazdák vetőmaggal való segélyezésének céljaira Ugyanerre a célra a helytartóság 1 millió 850 ezer leit szavazott meg

Popescu Nicolae mezőgazdasági vezérfelügyelő kihallgatáson jelent meg Marta Alexandru dr. királyi helytartónál, akivel a lakosság vetőmaggal való ellátásáról folytatott megbeszélést. Mint ismeretes a helytartóság rendelkezése értelmében a cséplésre került buza fél százalékát összegyűjtötték azzal a céllal, hogy a vetőmagot nélkülöző lakosság között osszák el. Aradmegyében ilymódon 3 vagon, Temesmegyében 60, Krassómegyében 7, Szörénymegyében 9, Hunvadmegyében pedig 16 vagon buza gyült össze. Ennek a mennyiségnek egyrészt teljesen díjmentesen élélmézés céljaira adják át az árvizkárosultak-

nak, míg másik részét vetőmagnak használják fel.

A királyi székhatóság 3 és fél millió leit szavazott meg vetőmagvásárlás céljaira. Azok a mezőgazdák, akik pénzzel rendelkeznek, de vetőmagjuk nincs, önköltségi áron kaphatják meg a vetőmagvakat a mezőgazdasági kamaráktól. A megyei prefekturák kimutatást készítenek azokról a személyekről, akik az árvíz következtében kárt szenvedtek és ezek részére olcsóbb áron adják el a vetőmagvakat. Az említett 3 és fél millió leies alap a következőképpen oszlik meg: Aradmegye 1.850.000 lei, Temesmegye 1.000.000, Hunvadmegye 250.000, Szörénymegye 250.000, Krassóme-gye 150.000 lei.

Megkezdődött a negyedik évnegyedre szóló behozatali kérvények beiktatása

Előreláthatólag fokozódik a közeli államokból való behozatal

Bucuresti jelentés szerint a nemzetgazdasági minisztériumban megkezdtek a negyedik évnegyedre vonatkozó behozatali kérvények beiktatását. Az, hogy a negyedik negyedben tulajdonképpen mennyi áru hozható be, csak október közepé körül állapítható meg. Ez ugyanis a harmadik évnegyedben kivételre került áruk értékétől függ. Addig is azonban összesítik a behozatali kérvényeket és a behozatali lehetőségek arányában megállapítják azt, hogy országonként és egyénenként milyen százalék behozatali engedélyezhető. Mindenestre megtörténnek a szükséges intézkedések annak érdekében, hogy november elsején megkezdődjön a behozatali engedélyek kiadása.

Tekintettel arra, hogy a tengeri közlekedés nehézségeibe ütközik, valószínűnek látszik, hogy lényegesen emelkedik majd azoknak a behozatali kérvényeknek száma, amelyek a közlekedési beho-

zatalra tartanak igényt. Ezeknek a kérelmeknek nagymértékben eleget is tudnak majd tenni, tekintettel arra, hogy az utóbbi hónapokban ezekbe az országokba jelentős mennyiségű árut exportált Románia.

Érdekes megemlékezni azokról a kísérletekről, amelyek arra törekednek, hogy a lisszaboni kikötőn át hozzanak be az Óceánon túlról árukat.

Valószínű, hogy rövidesen helyreáll a rendszeres kereskedelmi kapcsolat a nyugati államokkal, így elsősorban Franciaországgal, Hollandiával és Dániával.

A behozatali engedélyek kiadása alkalmával alaposan felülvizsgálják az egyes cégeknek eddig biztosított kéréseit azzal a céllal, hogy lehetővé tegyék az árubehozatalt az újonnan alakult cégek részére is.

Svájc gazdasági helyzete a háboruban

Szigoru ellenőrzést vezettek be a devizákra — Csökkent a munkanélküliség — Ugrásszerűen emelkedtek a behozatali cikkek árai

A napokban jelent meg a svájci konjunktúra kutató intézet 1940. második negyedéről szóló jelentése. Ebből vesszük az alábbi közlést:

Legközvetlenebbül a pénz és tőkepiac reagált a háborus eseményekre. Május elején, amikor a háboru kiéleződött és kiterjedt, a svájci jegybank devizaigénye is megnövekedett. Hogy az arany- és devizakészleteket a legfontosabb élelmi és ruházati cikkek számára tartalékolhassák, a Nemzeti Bank a devizák szigorú ellenőrzését rendelte el. A német-francia fejtőverszűnet megkötése után Svájc felé devizaáram indult meg. Ahogy a németek előretörték a nyugaton, Svájcban a pénz teaurálásának folyamata indult meg.

Svájc tőzsdéit a nyáron tíz napon át bezárták. A hivatalos tőzsdéi forgalom újra való felvétele után a svájci állami értékek jelentékeny javulást mutattak, ekkoriban a részvényindex július végén néhány ponttal mélyebb volt, mint a tőzsdezárs napja előtt.

A külkereskedelemben forgalmazott értékek júniusban érzékenyen visszaestek. Az import 580 millió frankkal 25 százalékkal magasabb volt az export 360 millió frankkal tíz százalékkal kisebb volt, mint tavaly.

Az ipari foglalkozás körül számos téren zavar állott be, amit a világn politikai helyzetnek kell betudni. Különösen kicsi volt a foglalkoztatottak száma az építkezések körül. Június végén keréken 8000 teljesen munkanélkülit regisztráltak, ami eléggé alacsony szám, mert inkább, minthogy főleg öreg emberekről volt szó, akik már kevésbé rugalmasak és alkalmatlanok az aktív munkára. Annak elle-

nőre, hogy júliusban a régi évjáratu férfiakat leszerelték, mégsem volt különösen nagyszámú munkanélküli. Július végén 11.500 teljesen munkanélkülit számoltak össze.

A teigazdaság, amely Svájcban egyik igen jelentékeny kereseti forrása, májusban és áprilisban erősen visszafejlődött, júniusban azonban megint a régi, vagyis tavalyi állapotba jutott. Az export lehetőségeinek csökkenése miatt a sajtótermés visszafejlődött, ezzel szemben a vaj, ami főleg belföldi használatra készült, még régi nivóját érte el. Ennek következtében, hogy a szenatermes kiünő volt, a szarvasmarha- és sertésállomány is javult. Kedvezően lehet megítélni a gyümölcs- és szőlőtermést, ugyanugy a burgonyát. A gabona ellenben alig lesz jobb, mint az utóbbi évben. Az árak az egész piacon emelkedőben voltak, noha nem különösen érezhető módon. A tej- a marhahús és tojás s mezőgazdasági termelvények indexszáma 3,8 százalékos emelkedést mutat.

Az importált áruk nagykereskedelmi indexe már erősebben emelkedett, minthogy a háboru következtében a behozatal igen sok akadályai merültek fel. A tavalyi jegyzésekhez képest a nagykereskedelmi index az importárúknál 49 százalékos emelkedést mutat. Az emelkedés főleg márciustól június végéig tartott.

A forgalomban nem igen mutatkozott nagyobb visszaesés, a kiskereskedelem ugyszólván megtartotta régi nivóját, sőt bizonyos tekintetben élénkebb volt, mint az elmúlt esztendőben. Ez annak köszönhető, hogy áprilisban és májusban a magánháztartások nagy kész-

leteket vásároltak össze. A postacekk és zsíró forgalma eléggé élénk volt, az idegenforgalmat azonban lényegében a svájci lakosság tette ki. A külföldiek száma nagyon kicsiny volt a tavalyihoz képest. Tavaly egymillió idegen járt Svájc különböző turisztikai és látványossági helyébe, ezidén az említett időszakban 0,5 millió volt a látogatók száma.

A pénzügyi amnesztia meghosszabbítását kérte a temesi kereskedelmi szövetek szövetsége

Temesvár. A Temesi Kereskedelmi Szövetek Szövetsége távirati kérelmet intézett a pénzügyminisztériumhoz, amelyben rámutatott arra, hogy a kereskedelmi és ipari vállalatok tulajdonosai és alkalmazottjai katonai összpontosításuk miatt nem élhetnek távollétiükben az általános pénzügyi amnesztatívénnyben foglalt kedvezményekkel. Kérte a szövetség, hogy a törvényben megállapított határidőket oly módon hosszabbítsa meg a miniszter, hogy az érdekelteknek az általános leszerelés után legalább egy havt idejük legyen a törvényben biztosított kedvezmények igénybevételére.

Ugyancsak táviratilag kérte a szövetség az igazságügyi minisztériumtól is a kereskedelmi és polgári törvénykönyvek életbeléptetésének 1941. január 1-re halasztását. Ezek a törvények, ha semmi nem jött volna közbe, jövő hó 15-én léptek volna életbe. Indokul hozta fel a szövetség, hogy a mai nehéz idők nem alkalmasak ilyen fontos változások zavartalan keresztülvételére.

ESTE KILENC ÓRÁIG TARTHATNAK NYITVA A FÜSZERÜZLETEK, MÉSZÁRSZÉKEK ÉS TEJCSARNOKOK Az aradi munkügyi felügyelőség közli: A munkügyi minisztérium 34.185—1940. számú rendelkezésével arról értesítette a munkügyi felügyelőséget, hogy a minisztérium 39.818—1940. számú határozata értelmében a fűszerüzletek, gabonaüzletek, tejcsarnokok, tejszarnokok, mézszárszékek, sajtüzletek és borlerakatok számára az esti zárórán felül újabb 30 perces nyitvatartást engedélyeznek. Illetve hosszabbítást engedélyeznek abból a célból, hogy kiszolgálhassák az este vásárló közönséget, ezek az üzletek tehát este kilenc óráig tehetnek nyitva egy hét folyamán, mint szombat este és az ünnepnapokat megelőző estéken.

A KOLOZSVARI MEZŐGAZDASÁGI AKADEMIA A VADASZERDEI ERDÉSZETI SZAKISKOLABA KÖLTÖZIK? Temesvárról jelentik: Illetékes helyen már tavasszal felmerült az a terv, hogy a kolozsvári mezőgazdasági akadémiát Temesvárra helyezték át. A legutóbbi események ezt ezt a tervet különösen időszerűvé tették és csak a főiskola elhelyezése okoz gondot az illetékeseknek. Most az a terv merült fel, hogy a vadászterdei erdőőrj szakiskolát Karánsebesre helyezik át és az üresen maradt épületet a mezőgazdasági főiskola foglalja el. A terv mellett szól az a körülmény, hogy a temesvári falaj ugyszem kedvezett egy erdőőrj szakiskolának, mert igen sok fa nem fenyészik a zsiros bánási falajon.

Kereslet nyilvánul a gyarmatárak iránt. Az Argus jelentése szerint a gyarmatárpiacra ismét hiány mutatkozik, tekintettel arra hogy a tengerentúli áruk beszerzése nehézségeibe ütközik. Az elmúlt hét folyamán főképen a rizs- és teakészletek csökkentek, most pedig a szardínia-készletek csökkenéséről érkezik hír. Mindezekre való tekintettel a gyarmatárak iránt fokozott kereslet mutatkozik.

Románia gyapottermésének értéke eléri az egymilliárd leit. Bucuresti jelentés szerint az ország déli részén gyapottal megmunkált terület 31 ezer hektárt tesz ki és ezt a területet több mint százezer mezőgazdasági munkás műveli meg. Ha a termés normális lesz, vagyis eléri a hektáronként 300 kilogrammot akkor a termés értéke megközelíti majd az egymilliárd leit.

HETIPIACI ÁRAK. A pénteki aradi héti piacon az árak általában néhány százalékos emelkedést mutattak. Különösen vonatkozik ez a májorsági piacra. Részletes heti piaci árak a következők: Zöldségek: Tölteni való zöldpaprika 2 darab 3 lei, hegyes paprika 2 darab 1 lei, kelkáposzta 10—15, tök 5—7, retek 1, kék paradicsom 3—5, fejes káposzta 3—4 lei darabonként, burgonya 4—6 zöldbab 8—10, szárazbab 18, piros paradicsom 8—10, fokhagyma 25, savanyított káposzta 12, hagyma 3—4 lei különként. Tejtermékek: Tehéntúró 14—20, tehéntúró 48—50 vaj 100—140 lei különként, tehéntej 6—7, oltott tej 20, tejsal 40—50 lei darabonként. Tojás darabja 2,10—2,30. Gyümölcsök: Alma 10—20, dió 22—25, hámozott dió 65—70, körte 15—20, szilva 10—12, szőlő 50 lei különként. Görögdió darabja 10—20, sárgadinnye 8—15 lei darabonként. Párolt tojás: Tyúk 120—170, kóvér liba 300—700, sovány liba 200—280, csirke 75—95, kóvér kacska 350—420, sovány kacska 120—140 lei páronként.

Tanácskozások a buza értékesítéséről

A központi buzaértékesítési hivatal tagjait ülésre hívták össze. Az ülésen a miniszterium és az értékesítő hivatal képviselőin kívül jelen vannak a malomtulajdonosok, a gabonakereskedők és pékek megbízottai is. Napirendjén a buza értékesítésével kapcsolatos különböző kérdések szerepelnek.

A háborus német munkarendszer

Berlini jelentés szerint a most közzétett kimutatásból kitűnik, hogy 1940. júniusában kevesebb férfimunkás és tisztviselő volt foglalkoztatva Németországban, mint 1939. augusztusában, amikor ezeknek az alkalmazottaknak száma — a keleten elfoglalt területek kivételével — 16 millió 331 ezret tett ki. Ez a csökkenés a mozgósításnak tudható be. A különböző munkaközvetítő hivataloknak több mint egymillióval sikerült emelniük a kiegészítő alkalmazottak számát olyképen, hogy a gyakorlati munkától visszavonult, nyugdíjas személyek állottak ismét munkába, valamint bekapcsolódtak a munkába a diákok és az idegen munkások is. Ami a női alkalmazottak számát illeti, ez némi növekedést mutat az 1939. augusztusi 8 millió 130 ezerrel szemben.

Ez év júniusában 39 ezer munkanélkülit tartottak nyilván, ezek közül azonban a teljesen munkaképesek száma csak 3.500. A háboru kezdetén nyilvántartott munkanélküliekkel szemben 23 ezres csökkenés tapasztalható.

A német mezőgazdaságban több, mint fél millió idegen munkaerőt foglalkoztattak, 700 ezer hadifoglyon kívül, akik ugyancsak a mezőgazdasági munkálatoknál kaptak beosztást. Az iparban 400 ezer idegen és 200 ezer hadifogoly kapott munkát. Szakkörök becsülése szerint ezeknek száma a jövő hónapokban emelkedést mutat majd.

= Teljes üzemben az anverssi iparvállalatok. Brüsszelből jelentik: Az anverssi élelmiszeri ipar, amely szakmában a világ legfejlettebb heive, néhány napon belül teljes üzembe jön. A német hatóságok intézkedtek hogy a Franciaországba küldött jelentékeny gyémántmennyiségek visszakérüljenek és az anverssi gyémántiparosok rendelkezése alá jussanak. A jelenlegi 16 ezer munkanélküli közül rövidesen 4-5 ezer elhelyezést nyer a meginduló iparvállalatoknál.

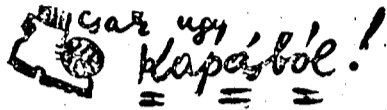
SPORT KÖZLÖNY

A német sportolók a háborus év alatt 56 nemzetközi találkozót bonyolítottak le

Berlin. Miközben a harcstereken a fegyverek dörögtek, a német labdarugósport csaknem fennakadás nélkül folytatta rendes működését. Ennek bizonyítéka, hogy a német birodalmi sportolók a háboru kezdete óta, vagyis egy esztendő alatt összesen 56 nemzetközi találkozón jelentek meg. A német birodalmi válogatott labdarugócsapat tizenkét mérkőzést játszott le: Ebből egyet

elveszített, egy mérkőzésen döntetlenül játszott, míg tíz mérkőzést megnyert. Az ellenfelek: ötször Olaszország, ötször Magyarország, azonkívül Románia és Szlovákia.

A német hölgyversenyzők Olaszország ellen úgy a teniszben, mint az atlétikában győzedelmeskedtek. Németország a háborus találkozások többségét a maga javára tudta eldönteni.

Az U. Tricolor tegnap edzőmérkőzés keretében a Carmen csapatával mérkőzött és az edzőmérkőzés 2:2 arányban döntetlenül végződött. A félidőben 1:1 volt az eredmény és az U. Tricolor góllal Dumitrescu és Lulu Mihăilescu osztozkodtak.

Gunnar Baerlund, az ismert finn nehézsúlyú ökölvívó bajnok Newyorkban Joe O'Gatty ír származású nehézsúlyú ökölvívóval mérkőzött és pontozásos győzelmet aratott.

Az ostmarki bajnokság is megkezdődött és az első forduló a következő eredményeket hozta: Austria—WSC 3:0 (0:0). FC Wien—Vienna 3:1 (2:1). Floridsdorf—Linzer AC 6:3 (3:2). Wacker—Grazer SK 2:1 (1:1).

O NOEL FRANCIA DISZKOSZVETŐ HŐSI HALALT HALT. A jelenlegi háboru számos sportoló ragadott el és a legújabb jelentések arról számolnak be, hogy Noel Jules, francia diszkoszvető rekordere is hősi halált halt. Noel Franciaország tizenkétszeres és Páris tizennégyszeres bajnoka volt és minden egyes nemzetközi atlétikai mérkőzésen képviselte Franciaország színeit.

O AAC—UNIREA MÉRKŐZÉS AZ AAC—PALYAN. Vasárnap délelőtt fél 11 órakor az AAC sporttelepén az AAC és az Unirea csapatai barátságos edzőmérkőzést bonyolítottak le. Az AAC labdarugó-szakosztálya felhívja a játékosok figyelmét, hogy 10 órakor a sporttelepen jelenjenek meg.

Az A) ligás mérkőzések szövetségi megbízottai

Bucuresti. A FRFA illetékes bizottsága kijelölte a vasárnapi nemzeti bajnoki forduló mérkőzéseinek szövetségi kiküldöttjeit. Ezek a következők:

- Venus—FC Ploesti, Petruc őrnagy.
- Rapid—Sp. Studentesc, Bațter.
- Gloria—U. Tricolor, dr. Bujor Trua.
- Mica—FC Craiova, Berebeciu.
- UDR—FC Braila, dr. C. Rosu.
- Gloria CFR—Ripensia, Stănescu.

Ít jrtuk meg, hogy a két bucurestii mérkőzésel kapcsolatban még mindig nem jött létre meg egyezés az érdekelte egyesületek (Venus, FC Ploesti, Rapid, Sp. Studentesc) között és így az a helyzet, hogy a két mérkőzést külön-külön bonyolítják le.

= Nincs többé Japán Solingen! A világszerie ismert „Solingen”-jelzést ezentúl ismét kizárólag a német Solingen városka gyárai használhatják. Egy ideig Japán acélárúknak is oit ékeskedett a „Solingen”-jelzés, aminek az a magyarázata, hogy a japánok egy városkát szintén Solingennek nevezték el. Egy most kötött német-japán egyezség visszaváltotta az eredeti helyzetet s a németországi Solingen gyártmányai számára biztosították ezt az elnevezést.

= Áremelkedés az aranypiacon. Bucurestiből jelentik: Az Argus című lap írja, hogy a devizapiacot semmiféle üzletkötés nem történt. Az a kevés eladás, ami volt főleg az elcsatolt területekre utazók részéről történt. Ez alkalommal a dollár 600—610 lei, míg az angol font 1250 lei ért el. Aranyban már élénkebb volt a kereslet és itt áremelkedés is történt. Napoleon-aranyat 3650—3700 leiért ajánlottak. (Radó)

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1933 július 13-án jogerővel miniszteri rendelet alapján a apróhirdetések ára a következő módon állapítottat meg: Alkalmazást keresők elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyat hirdetés, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A tenné rendelet értelmében az apróhirdetés az első üzenetnél

ELLÁTÁS
Zsidó tanulókat felvesz tanácsad. teljes ellátással, oktatással, mérsekei ar mellett. Prof. Rubin Apter Timisoara. P. Asanesti 3. 4183

ALKALMAZÁST KERES
Jó félidőrázszerző állást keres. Maksa. Muresel, Gheorghe Lazar 2. 4311

ALKALMAZÁST NYER
Külföldi, rendes, jóvalól felvesz Men czer-konfekció. Fischer Eliz-palota. 4304

Irodistanót, önálló, elsőrendű munkaerőt keresek. Cim a kiadóban. Személyesen ajánlkozni hétfőn 1—4 óráig. 4302

Külföldön bevezetett cikkhez helyi ügynőket keresek. „Szorgalmas” jellegű ajánlkozást a kiadóba kérek. 4303

Mindenes leány, aki főzni tud, azonnal felvétetik. Str. Gheorghe Lazar 7., I. emelet. 4247

Szobaleány uriházhoz jó bizonyítványokkal azonnalra kerestek. Cim a kiadóban.

Keresek rögtön belépésre férfit, aki a motorkezeléshez és kovághoz ért. Hold darálómalom, Panatul-Nou 4295

Szerényigényű leányt, 6 éves kislány mellé keresek. Kohn, Str. Eminescu 6.

Mindenes főző és kisgyermek mellé kisasszony nappalra felvétetik. Kohn József, a lutheránus templommal szemben. 4214

Több évi gyakorlattal bíró fűszer- és csemegeszakmában teljesen jártas román nemzetiségű magyarul is beszélő kereskedőségét keresek azonnali belépésre. Eles L., Bratianu I. 4260

Molnárt keresek vámmalomba, ki a kezelésben jártas. Halász-malom, Silindia. 4289

ÜZLET
Fűtővonalon komplett felszerelt cukrászda, összes berendezésével együtt. Cim a kiadóban. 4120

LAKÁS
Négyszobás, összkomfortos lakás azonnalra és kétszobás-fürdő, előszobás garconlakás október 1-re kiadó. Str. Consistorului 2. (volt Szántay-palota.) 4307

Egyszobás, konyhás, fürdőszobás lakás kiadó. Cim: Mucius Sceavola 3. 4309

Háromszobás, összkomfortos uccai lakás és kétszobás lakás kiadó. Str. Consistorului 29. 4296

VÉTEL-ELADÁS
Keresek megvételre egy több, használt rádiót. Cimeket a kiadóba. 4306

Sötét és színes kombinált butort keresek megvételre. Cimeket a kiadóba.

18 darab elsőrendű angora ruvulak eladók. Bujac, Str. Ghiocailor 54. 4294

Rövid kereszthúros, márkás zongorát keresek megvételre alkalmi áron. Cimeket a házfelügyelőhöz, Str. Consistorului 3. 4300

INGATLAN
INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden érdekozásban. HÁZAK, TELKEK, FÖLDEK SZÖLLÖK. HATSCHER ingatlanforgalmiroda. Arad Bul Carol 46 (Lakás egyenott) Telefon: 16—95. 1505

Aradmegyei 400 kat. hold birtokomat elcsereimem bármelyik bilhar, szilagy, szatmármegyei stb. birtokkal. Str. Cosbuc 13. 4264

Elcsereimem Nagyvárad központjában fekvő 5 szobás (garaj) magánházaamat Arad központjában levő házzal. Érdeklődni: Arad, Str. N. Filipescu 22. 4299

KÜLÖNFÉLEK
Eladó egy nagyon jólmenő vállalat Cim a kiadóban. 4288

Központban száraz pincét keresek lehetőleg ászok-fával. Ajánlatok dr. Givulescu, Bul Carol 37 sz. 4292

Olcsó bevásárlási alkalom a TEMPO bizományi üzletben
Fischer üzletpalota.

Porszívógép 2500, esernyőtartó 250 háromajtós citrom-furniros tükrös szekrény 5000, papirkosár 100, tál sarokvitrin 300, uriszoba 9000, ágyszodrony 300 török rész dohányzóasztal 900, Kelim asztalterítő 2800, angyal sakkasztal 1000, Kashmir terítő 900 fehér vasagy 1250, 4 kárpitozott szék 580 mahagon ebédlő 8500, füstölt tölgyebédlő 15.000, zöld vasagy sodrony, éjjeliszekrény 1850, rádióasztal 400, francia háló 11.000 gyermek iskolapad 700, sportkocsi 2000 állótűkör 1400, ágyszodronybetéttel 500 előszobafal 800, 2 személyes rézagy és matracsodrony 4800, modern háló, íróasztalok kasszák, ebédlőszekerek nagy választékban.
Zálogköcsönöket közvetítünk a temesvári zálogházba elintézésig előleggel. Zálogcéduláját megvásároljuk.